Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 41 (291) ◆ П'ятниця, 6 березня 1992 року ◆ Ціна 30 коп.

ДО ЧИ ЗАМІСТЬ?

Як казав незабутній Мартин Боруля, «кохвій — це до борщу чи після?» В цьому сенсі з хлібом у нашого народу проблем, здається, ще нема. А ось із борщем стало складніше. От і замислюєшся — до чи... замість?

Фото Миколи ТКАЧІВСЬКОГО.

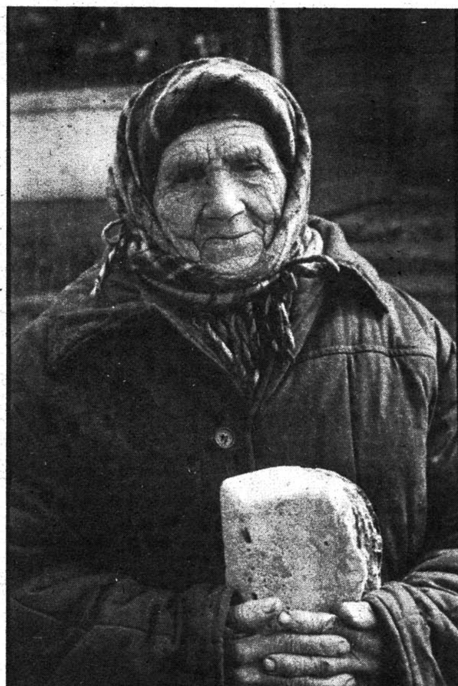

Цитата дня

Україна ближче за всі держави СНД підійшла до створення власних збройних сил. Такий крок — внутрішня справа республіки, оскільки армія є символом незалежності й суверенітету.

З інтерв'ю маршала Шапошникова телекомпанії Сі-ен-ен.

ДЕ Ж ІНВЕСТИЦІЇ!

Останнім часом Україну відвідало стільки бізнесменів, що ми, здавалося б, мали ламати голову над тим, як використати всі пропозиції. Але поки що ситуація така, що делегації приїжджають і від'їжджають, а жодних інвестицій не надходить. Цю думку висловив Голова Верховної Ради України І. Плющ під час зустрічі з представниками ділових кіл США, Великобританії та Канади, які прибули в Україну на конференцію «Культура бізнесу в незалежній Україні».

Українська сторона намагалася з'ясувати, чи зможуть західні бізнесмени надати найближчим часом кредити, а також запропонувала розгортати іноземні підприємства в Україні в тих галузях, де республіка переживає скруту. Це, насамперед, стосується виробництва паперу, пального, ліків тощо.

Західні бізнесмени зі свого боку цікавилися системою оподаткування, гарантіями, які Україна може надати західним кредиторам.

Обидві сторони зійшлися на тому, що є широкі можливості для співпраці на взаємовигідних засадах.

ГОСТІ З НАТО

Вчора Перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець та заступник Голови Верховної Ради Володимир Борисович Гриньов зустрілися з Генеральним Секретарем Північно-Атлантичної Асамблеї доктором Петером Кортер'єром, одним з його заступників Саймоном Ланном та директором Політичного Комітету Джоном Боравським.

Доктор Петер Кортер'єр і супроводжуючі його особи висловили готовність до розвитку співробітництва, будівництва відносин на нових принципах — взаємодопомоги і спільної турботи про європейську і світову безпеку.

ПРОТОКОЛ ПІДПИСАНО

5 березня в Міністерстві закордонних справ України відбулись переговори між першим заступником міністра закордонних справ України Миколою Макаревичем і Надзвичайним і Повноважним Послом Мальти у Москві Морісом Лубрано. Вони завершилися підписанням протоколу про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Мальтою. Ця країна стала 51-ю державою, з якими Україна встановила дипломатичні відносини у повному обсязі.

У наступному випуску

Іван САЛІЙ:

«ДО ПАРТІЙ УЖЕ АПАТІЯ... ДО ПОДОЛУ, ЯК І РАНІШЕ,— ЛЮБОВ»

У РАМКАХ домовленості, досягнутої представниками України і Німеччини восени минулого року в Бонні на Раді з питань молодіжних обмінів, Київ відвідала офіційна делегація. До її складу увійшли представники Міністерства у справах жінок і молоді, Міністерства закордонних справ і Міжнародного бюро по молодіжному співробітництву та обмінах ФРН.

На зустрічах, що відбулися в Міністерстві у справах молоді і спорту України, обговорено можливості встановлення контактів з відповідним міністерством та іншими державними і громадськими структурами в Німеччині, визначено сфери спільних інтересів.

ПЕРШІ «ЗАСЛУЖЕНІ» УКРАЇНИ

Учора в Києві державний радник Президента України Ігор Юхновський п'ятнадцятьом лікарям, педагогам, науковцям, промисловцям вручив почесні знаки заслужених працівників України. За високу професійну майстерність, особливі заслуги в розвитку та впровадженні у практику наукових розробок удостоїлися права стати першими заслуженими діячами незалежної України декан Одеського університету Марк Орзіх, професор Тернопільського інституту народного господарства Степан Шкарбан, ректор Донецького інституту підвищення кваліфікації працівників професійно-технічної освіти Алла Нікуліна, завідуючий відділом Інституту фізичної хімії АН України, професор Василь Власенко та інші.

СКЛИКАНО НАДЗВИЧАЙНУ СЕСІЮ ПАРЛАМЕНТУ

За рішенням Національної Ради вчора у Баку було скликано надзвичайну сесію Верховної Ради Азербайджану. Мали розглядати питання про становище у республіці, зокрема ситуацію у нагірній частині Карабаху. Але в зв'язку з відставкою голови ВР Ельміри Кафарової, депутати обговорювали кандидатури на обрання нового голови парламенту. Основним претендентом на цей пост вважається ректор Медичного університету Якуб Мамедов.

У будинку парламенту відбувся мітинг. Промовці вимагали відставки Президента Муталібова.

НІША НАДІЙ

Це сталося 2 березня. Та й досі причини та трагічні наслідки аварії невідомі...

У лаві дільниці № 90 на пласту «Мазур — Захід» на підземному горизонті 1.100 метрів дзержинської шахти імені Артема сталося раптове падіння покрівлі — відразу трьох виступів лави.

6 шахтарів потрапило у підземну пастку. Ті, хто прийшли їм на допомогу, відразу мети не досягли. Один з рятівників загинув.

Чи є надія! Так. Бо є у шахтах так звані ніші, своєрідні рятівні шахтарські печери. Можливо, там ще жевріє життя, можливо, там ще чекають на підтримку...

А поки, як і завжди у подібних трагічних випадках: «Урядову комісію по розслідуванню аварії очолив голова Вуглепрому України тов. Сургай».

ГРОМАДСЬКЕ об'єднання «Академія правових наук України» створено на установчій конференції, яка відбулася 4 березня у Харкові.

Близько двохсот її делегатів — відомих учених, організаторів юридичної освіти, практичних працівників правоохоронних органів, які представляли наукові і вузівські центри більшості українських регіонів,— визначили головну мету нової академії: консолідувати інтелектуальний потенціал юристів для радикальної розробки правової системи і сприяння розбудові правової демократичної держави Україна.

На конференції було затверджено статут і обрано президію Академії.

Парламентська хроніка

ЗАКОН Є, ПРОЦЕС ІЩЕ ПОЧЕКАЄ

Денне і вечірнє засідання 4 березня

Нарешті дочекалися: Закон про приватизацію майна державних підприємств прийнято. Постійна комісія Верховної Ради відпрацювала його до кінця, і здавалося, що в доповідача Анатолія Кінаха були готові відповіді на всі запитання та пропозиції, що надходили під час обговорення парламентаріями проекту закону. Ніби досвідчений лоцман, вів він парламентський корабель до гавані. Велика заслуга в цьому й шефа економічної комісії Володимира Пилипчука, який з десяток разів виходив до трибуни і допомагав колезі відбивати атаки опонентів. Постійно чергував біля третього мікрофона і державний міністр України Володимир Лановий. До його думки, напевно, депутатський корпус прислуховувався більше, ніж до всіх інших. А спокійний і розсудливий тон представника уряду, який почував себе «у своїй тарілці», вселяв упевненість і в народних обранців.

Приємно вразив депутатів і журналістів своїм знанням економіки Голова Верховної Ради. Коли море починало штормити, саме Іван Плющ брав на себе роль капітана. Йому доводилось навіть відповідати на запитання, які заводили в безвихідь усіх депутатів.

Денне засідання йшло без ексцесів. Сім статей депутати прийняли майже без підготовки, хвилин за 30—40. І якби не постійні спроби депутата Івана Макара вилучити з тексту статей 17 та 19 такий механізм здійснення приватизації, як конкурс, вони пішли б удвічі швидше. Хоча намагання Івана Макара й не мали успіху — депутати їх не підтримали, — вони ніби розбурхали парламент.

Двадцята стаття Закону, тобто визначення початкової ціни майна, що приватизується, ледь не відправила його на третє читання. Майже годинна дискусія з приводу оцінки вартості (як оцінювати майно — за відновленою чи залишковою вартістю) підняла з місць багатьох. Парламент розколовся на два табори, і ні один з них не хотів здавати позицій. Голосування не пройшло. Докладні пояснення і Пилипчука, і Ланового, і Юхновського, що це питання не головне, адже більшість приватизаційних сертифікатів видаватимуться безплатно, опонентів не переконали. Саме тут Голова Верховної Ради запропонував створити узгоджувальну комісію і в обідню перерву знайти опонентам спільну опору. Рятувальна паличка, кинута Іваном Плющем, була радо прийнята парламентом, і він, полегшено зітхнувши, пішов далі.

І знову спіткнувся — тепер уже на 21-й статті, яка визначає джерела коштів для придбання державного майна, що приватизується. У проекті було сказано, що можуть використовуватися кредити державних банків. Оскільки державний банк у нас один — Національний банк України, то в разі невиплати цих кредитів приватизоване майно залишається в його руках, тобто в руках держави. А цього бути не може.

Почали шукати компроміси. Врешті-решт держбанкові в кредитуванні відмовили, дозволивши займатися цим банкам комерційним, в статутних фондах яких є не більше, ніж 25 відсотків фондів держави.

Прийнявши статтю з цією поправкою, корабель причалив на обідню перерву.

Вечірнє засідання почалося за штилю. Депутати без внесення поправок прийняли ще дві статті Закону.

Невеличка суперечка зав'язалася щодо використання коштів, які надійдуть від приватизації. Депутат Петро Осадчук запропонував частину з них використати на соціальний захист населення, з чим не погодилася ні економічна комісія, ні Володимир Лановий, ні Володимир Яворівський. На думку останніх, ці кошти повинні бути позабюджетними і цільового призначення. Вони підуть на підтримку підприємництва через кредитування і на створення нових робочих місць. Зал підтримав це формулювання.

Невелика зупинка сталася на 25 статті, коли кілька депутатів запропонували безоплатну віддачу сертифікатів пенсіонерам, котрі пропрацювали на підприємствах більше 20 років. Почалася дискусія, та коли Володимир Пилипчук ще раз пояснив народним обранцям, що кожен житель України отримає однакову кількість сертифікатів, причому безплатно, пристрасті зникли, і решту статей парламент прийняв без слів, тобто не сперечаючись з комісією.

З явною неохотою повернулися депутати до відкладеної 20 статті Закону. Незважаючи на те, що узгоджувальна комісія знайшла з економічною спільну мову, знову розпочалася дискусія. І знову, якби не втручання Івана Плюща, майже прийнятий законопроект міг піти на чергове доопрацювання.

Здається, його не зовсім економічний аргумент, що закон не може бути ідеальним, але ми так довго до нього йшли, поставив крапку в дискусії.

Усі, крім депутата Марченка, який закликав парламент проголосувати проти, та ще шести народних обранців, послухали капітана корабля і проголосували «за». Марченко образився і кинув репліку, назвавши парламент економічно неграмотним і передрікаючи, що після виборів нового депутатського корпусу парламент повернеться до цього Закону.

Постанова про введення закону в дію також розгорнула тривалу дискусію. Хтось вимагав зробити це негайно, хтось — з 15 березня, хтось — паралельно з реалізацією закону про громадянство, а депутат Чепурний — лише після проведення грошової реформи і запровадження власної грошової одиниці. Зупинилися на третьому варіанті. Щодо другого, Володимир Лановий назвав його нереальним, оскільки деякі аспекти потребують для вирішення не менше двох місяців.

Останній раз заштормило у залі засідань, коли обговорювали питання розпорядження приватизованим майном.

Більшість депутатів пропонували заборонити його перепродаж, дарування і залишення у спадок, але коли Володимир Пилипчук пояснив, що це суперечить закону про власність, зупинилися на його доводах. І, трохи подискутувавши, все-таки заборонили перепродавання. Потім, проголосувавши «за», парламент увійшов у гавань, де чекав черги проект Закону про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію).

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

УЛЬТИМАТУМ ПРЕД'ЯВЛЯЮТЬ АГРАРІЇ

Ранкове засідання 5 березня

Інколи регламент сесії Верховної Ради нагадує славнозвісне «дишло», на яке намагаються натискувати з усіх боків. Саме таку ситуацію, на мою думку, довелося спостерігати вчора на початку засідання парламенту. Бо принаймні серед питань, запропонованих на розгляд вищого законодавчого органу протягом цього тижня, ніяких виступів представників регіонального комітету порятунку села не передбачалося. І хоча Голова Верховної Ради України Іван Плющ, вводячи всіх, так би мовити, в курс справи, пояснив, що, наскільки він поінформований, даний комітет не вважає себе страйковим, проте коли представник нової організації став за трибуну, мимоволі згадалося отеє железняківське «караул устал». Щоб не бути голослівним, наведу лише кілька цитат з цього виступу: «...Здійснення господарської політики, яку проводить керівництво України, свідчить про те, що дії уряду, Президента, Верховної Ради фактично націлені на заплановану руйнацію сільського товаровиробника, ліквідацію державних, колективних і придушення в зародку фермерських господарств, створення штучного голоду в Україні». І далі: «Президенту і уряду в тижневий строк подати чітку програму стабілізації і поетапного розвитку сільського господарства».

Ось так, — не менше і не більше, а в тижневий термін. Безперечно, таку заяву-звернення, а по суті ультиматум, можна було б лише вітати, якби... Якби парламент та уряд знали про неї заздалегідь і могли аргументовано підтримати чи навпаки — спростувати її. Шкода, звичайно, що нарада представників сільськогосподарських підприємств Харківської, Луганської, Донецької, Запорізької та Дніпропетровської областей відбулася лише наприкінці, а не на початку зими. А ще краще, якби її провели раніше, коли уряд України слізно благав усіх виконати державні поставки зерна. Того самого, яке подекуди спалювали або гноїли, щоб воно не потрапило в державний «мішок». Та і терміни в запропонованій заяві явно нереальні. Цікаво все-таки, як можна протягом тижня виробити «чітку програму стабілізації і поетапного розвитку сільського господарства», коли цього не зуміли зробити за сімдесят років.

А що можна відповісти на такі слова із цього документа: «...Ми уповноважені попередити Президента, Верховну Раду й Кабінет міністрів про те, що за нами залишається право адекватного реагування на політику влади щодо сільського господарства аж до відмов від закупівлі промислової продукції, страйків і заклику населення до загальної непокори». Чесне слово, моторошно стає від таких заяв. Бо від них віє могильним холодом подій, що передували жовтневому переворотові 1917. Паралізована економіка, паралізоване сільське господарство, і на хвилі голодних бунтів до влади може прийти хто завгодно — від жириновських до піночетів, а демократія знову залишиться утопією.

Здається, це мали б зрозуміти всі. Але де там! Декому більше до душі популізм. Бо чим іншим можна пояснити такі слова з виступу шановного голови Комісії Верховної Ради України народного депутата Анатолія Чепурного: «Я лише скажу, що зі всього працездатного населення тільки 20 відсотків працює в агропромисловому комплексі, але вони виробляють 40 відсотків національного доходу і більше 70 — товарів народного споживання. Тобто ці 20 відсотків працюють на народ, а решта — проти народу України...» Цікаво, до кого відносить себе, весь парламент шановний Анатолій Григорович? Адже парламентарії нині не зайняті безпосередньо в агрокомплексі. Очевидно, вони також працюють проти народу. А лікарі, вчені, педагоги — вони теж?

Щодо названих 20 відсотків, то цим не гордитися треба, а соромитися. Бо в цивілізованих країнах зайнято в сільському господарстві від 5 до 12 відсотків. І при цьому, не маючи таких родючих земель, як Україна, вони не ходять з простягнутою рукою, не просять милостиню, як це робимо ми. Хто винний? Безперечно, тоталітарна держава з її концтабірним колгоспно-радгоспним устроєм, представниками якої є і народні депутати-аграрії, як вони себе називають.

Тож, напевне, не ультиматуми треба пред'являти, а робити спільно все, щоб до них не доходило. Бо коли із 200 заяв, які подають в район бажаючі стати фермерами, землю виділяють лише для однієї людини, то невже в цьому теж винен Президент чи парламент, а не той же голова колгоспу чи директор радгоспу, місцева влада, які всіма силами намагаються не відпустити селянина «на волю»?

Василь ТУГЛУК.

Неофіційні зустрічі

ПРЕЗИДЕНТ РОЗУМІЄ «НОВОУКРАЇНЦІВ»

4 березня Верховна Рада України прийняла Закон про приватизацію майна держпідприємств, і вже того ж дня на вечорі відпочинку, організованому профспілками підприємців і кооператорів, деякі відпочиваючі підняли келихи за початок «похорону соціалізму» і скасування гасла, що найкраще звучить російською, — «Социалистическое купечество в опасности»!

Однак того ж таки дня громадське об'єднання «Нова Україна» стурбувалося проблемою механізму конкретного втілення приватизаційних законів у життя. На зустріч з Президентом Л. Кравчуком відправилася делегація «новоукраїнців» у складі заступника Голови Верховної Ради В. Гриньова і депутатів Ю. Сербіна та Є. Кушнарьова.

Про що вони говорили, розповідає народний депутат України Юрій СЕРБІН:

— Наша біда сьогодні полягає в тому, що керівництво економікою опинилося в руках людей з різними поглядами на виведення економіки з кризи. Вони нерідко приймають рішення, що суперечать одне одному. Тому ми вважаємо, що уряд у цьому складі неспроможний плідно працювати, і запропонували Л. Кравчуку створити в Кабінеті міністрів економічний блок, своєрідну команду фахівців під керівництвом автора концепції приватизації, яка значною мірою прийнята парламентом.

— Ви маєте на увазі Володимира Ланового, колишнього держміністра з питань роздержавлення і приватизації?

— Саме так. Він має також цілісну програму проведення економічної реформи. Тому ми запропонували Президентові призначити Ланового віце-прем'єром — міністром економіки, підпорядкувати йому Міністерство з питань приватизації і роздержавлення, Держфонд майна, можливо, Міністерство фінансів. Нехай він підбирає свою команду і працює. Економічну реформу треба здійснювати в комплексі.

— Якою була реакція Л. Кравчука?

— Він поставився до нашої пропозиції з розумінням, сприйняв її і пообіцяв обговорити.

— А виступали тільки від імені фракції «Нової України», чи вас підтримують й інші депутати?

— До Л. Кравчука ми ходили від імені нашої фракції, але з розмов у парламенті знаю, що нас підтримують й інші депутати, які вважають, що за економіку треба братися серйозно.

Адже наш уряд припустився багатьох помилок. Найголовніша серед них — розрізненість дій міністерств. Вони елементарно не стикуються між собою, що й проявилося під час лібералізації цін. Наші підприємства опинилися на межі економічного краху: неузгоджено підвищені ціни залишили їх фактично без оборотних фондів, і сьогодні взаємна заборгованість підприємств становить понад 40 мільярдів карбованців. Це страшніше, ніж пресова податкова політика. Ми повідомили Президента і про це, і він нас зрозумів.

Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про громадян України, відзначених державними нагородами СРСР

Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Визнаючи заслуги перед Україною громадян України, нагороджених орденами і медалями СРСР, удостоєних почесних звань СРСР, зберегти за ними права і обов'язки, передбачені нагородним законодавством колишнього Союзу РСР, забезпечити їх захист і повагу з боку державних органів України.

2. Надати Комісії по державних нагородах при Президенті України, Президії Верховної Ради Республіки Крим, виконкомам обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів право вирішувати в установленому порядку питання відповідно про повернення нагород реабілітованим, поновлення у правах на нагороди, дозволення нагород, видачу дублікатів нагород, вручення нагород учасникам Великої Вітчизняної війни та трудівникам тилу, які у свій час з різних причин їх не одержали.

3. Кабінету Міністрів України розглянути питання про збереження існуючих пільг для осіб, нагороджених орденами і медалями СРСР, удостоєних почесних звань СРСР.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
2 березня 1992 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про ставки акцизного збору на окремі товари

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити ставки акцизного збору на ювелірні вироби, включаючи вироби з діамантами, і спирт етиловий (крім того, що реалізується підприємствам Держхарчопрому України та республіканському об'єднанню «Укрфармація») у розмірах відповідно 10 і 65 процентів їх вартості у відпускних цінах.

Акцизний збір у вказаних розмірах справляється з обороту по продажу на внутрішньому ринку України товарів, відвантажених після 21 лютого 1992 року.

2. Звільнити у 1992 році колгоспи, радгоспи та інші сільськогосподарські підприємства від сплати акцизного збору на лікеро-горілчані вироби та вино, виготовлені на давальницьких умовах з сировини, виробленої понад державне замовлення, в тому числі й зерна, для бартерного обміну на нафтопродукти і матеріально-технічні ресурси з підприємствами та організаціями інших держав СНД за умови, якщо 20 процентів від обсягу переданого на переробку зерна буде продано державі.

3. Визнати такими, що втратили чинність, ставки акцизного збору на ювелірні вироби та діаманти, визначені у додатку до Постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про акцизний збір» від 18 грудня 1991 року.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
21 лютого 1992 року

НЕМА ГРОШЕЙ? ПОЖИВІТЬ ПРОСТО НЕБА...

Так «утішив» виконком Київради майже три тисячі родин, які цього року мали отримати квартири.

Боже збав, нічого такого, звичайно, батьки міста «своєму народові» не говорили, прийнявши рішення про передачу функцій замовника 18-ти вже змонтованих будинків для завершення будівництва підприємствам і організаціям, які мають для цього кошти і робочу силу. Більше того, усі, з ким мені довелося розмовляти у виконкомі Київради, хоч і пояснювали такий крок як вимушений, проте водночас намагалися переконати, що підстав для тривоги немає: принципу соціальної справедливості розподілу житла дотримано, ніхто не постраждає. Мовляв, квартири в цих будинках надаватимуться теж лише пайовикам і лише тим, хто стоїть у черзі на них.

На перший погляд, і справді — велике діло: стояв на квартирній черзі, скажімо, токар заводу «Більшовик» Іваненко, а одержить хату слюсар «Арсеналу» Петренко. Так він теж був першим у своїй черзі. Хіба принципово: обидва ж робітники. Не принципово, якщо закрити очі на те, що Іваненко у черзі стоїть вже п'ятнадцять років, а Петренко тільки рік. Ну жодної тобі різниці, особливо ж, коли зіставляти ці клопоти з проблемами світової революції, що, здається, й намагається зробити у даному випадку виконком Київради.

А зараз спробуємо розібратися, що ж сталося. Як пояснюють у виконкомі, будинки, про які йде мова, споруджувалися за рахунок коштів майже 600 підприємств і організацій — кожен вніс свій пай. Звісно, внесок був за цінами минулого року. Вигнавши лише «коробки», Головкиївміськбуд не в змозі далі вести будівництво — немає «столярки», сантехнічних та опоряджувальних виробів. Крім того, ціни на них сягнули неймовірної відмітки. А треба ще ж і держзамовлення виконувати.

Тож головне планово-економічне управління міськвиконкому запропонувало варіант: оскільки коштів на завершення цього будівництва катма, то слід продати будинки тим підприємствам, у яких немає проблем ані з коштами, ані з сантехнікою. Звичайно, після того, як вони перекажуть головному управлінню капітального будівництва виконкому Київради всю суму із застосуванням індексів перерахунків за договірними цінами та ще 15 відсотків від вартості незавершеного будівництва йому, головному планово-економічному управлінню. Продати продали, та чомусь забули, що ці будинки споруджувалися не тільки за рахунок державних капіталовкладень, а й за кошти соціальних фондів підприємств-пайовиків...

— Якщо ж не піти на такий крок, — запевняв мене член виконкому Петро Копил, — то ці будинки доведеться «заморозити» на невизначений термін, бо в пайовиків немає грошей.

Гроші, виявляється, знайшлися лише в колективах виробничих об'єднань «Київський радіозавод» і «Київенерго», Київського відділка та управління Південно-Західної залізниці, Держкомітету з охорони державного кордону, Укрінбанку, а також виконкомів Печерської, Харківської, Московської і Залізничної районних Рад народних депутатів, яким і дісталися «коробки».

— Чому саме цим підприємствам? — запитую в заступника начальника головного планово-економічного управління Лариси Смолянинової.

— Вони виявили бажання, — відповіла Лариса Володимирівна. — Інших заявок не було.

Охоче вірю, бо, як мені відомо, ніхто й не підозрював, про таку «акцію». Мабуть, найспритнішими виявилися саме вищезгадані підприємства. Особливо ж Укрінбанк, який, не будучи учасником пайового будівництва, не маючи навіть контрольних списків на одержання житла, але володіючи коштами, викупив один будинок у 22-му мікрорайоні масиву Троєщина. Цікаво, що він — єдиний, де частину квартир передбачалося продати за валюту.

Запитала у Лариси Володимирівни Смолянинової, яким чином Укрінбанк одержав право на придбання будинку.

— Він під «дахом» Українського товариства сліпих, — не вкладаючи в ці слова відповідного змісту, пояснила вона. — Товариство коштів не має, то передало функції замовника Укрінбанку.

— А на яких умовах?

— То вже їхня внутрішня справа — ми цим не цікавимося.

Не був учасником пайового будівництва і жоден з райвиконкомів.

Чимало запитань виникає і до інших покупців. Наприклад, до Київського відділка і управління Південно-Західної залізниці та Держкомітету з охорони державного кордону, які разом заборгували місту майже 10 тисяч квадратних метрів житлової площі, а сьогодні так розбагатіли, що зуміли викупити відразу три будинки. Щоправда, Держкомітет хоч пообіцяв, щоб борг поверне...

Не менш цікавий і той факт, що ці злощасні будинки, які споруджуватимуться господарським методом, як видно з рішення виконкому, увійшли... в пускову програму 1992 року з уведення в експлуатацію житла. А це — 507,5 тисячі квадратних метрів, що зводитимуться за рахунок коштів підприємств та організацій і бюджету України. Цікава виходить арифметика, чи не так? Адже, як пояснив начальник головного управління капітального будівництва Валентин Газукін, місто спроможне освоїти цього року лише 380 тисяч квадратних метрів...

Отже, мова йде про фактичне зменшення — майже на 130 тисяч квадратних метрів — плану здання житла на замовлення управління капітального будівництва міськвиконкому. Про те, до чого це призведе, одержала довідку в управлінні з обліку та розподілу житлової площі: за бортом цьогорічного квартирного корабля залишається майже три тисячі сімей, які мали першочергове право на одержання ордера.

Жодної квартири з 4400 не одержать ті підприємства й організації, що будували їх за пайовою участю і які міськвиконком заборгував за минулі роки (260 тисяч квадратних метрів), з них 60 відсотків споруджувалися з нецентралізованих джерел фінансування.

Ще 400 квартир не дістануться людям, які перекваліфікувались на 2—3 роки з кандидатів наук, токарів, слюсарів у будівельники згідно з рішенням № 410 міськвиконкому від 24 квітня 1988 року. За умови, що, виконавши норму трудової участі, вони одержать квартири протягом трьох місяців. Вони слова свого дотримали, а от міська влада їх обманула...

І нарешті цього року повинні одержати квартири дві тисячі сімей як такі, що мають пільги — потерпілі від аварії на ЧАЕС, ті, хто мешкає у загрозливих для життя умовах, перебуває на квартирному обліку понад 20 років, а також ті, що потребують відселення у зв'язку з реконструкцією міста та капітальним ремонтом, і громадяни, хворі на туберкульоз, що проживають у комуналках і гуртожитках. За логікою столичного виконкому саме вони і залишаться просто неба. Отже, немає проблем?

Проблеми є. Я можу зрозуміти авторів цього рішення в тому, що краще будувати, ніж залишити напризволяще вже змонтовані будинки та ще й невідомо, наскільки. Проте, коли вже наша влада так клопочеться за киян, то чому їй, владі, не спало на думку вирішувати подібні проблеми гласно, запитавши не в тих пайовиків, у яких більше грошей чи які більше подобаються, а й у всіх учасників пайового будівництва, хто з них спроможний додатково викласти чималенькі суми на квартири для своїх працівників.

Якщо хто й відмовився б від свого права замовника будинку і передав би ці функції іншому підприємству, як, скажімо, Українське товариство сліпих Укрінбанку, то все ж треба цікавитися, на яких умовах підписують подібні угоди. А то мені, наприклад, відповіли, що це — комерційна таємниця...

Зрештою, чому б, приймаючи подібне рішення, не враховувати, хоч би частково, інтереси цих п'яти тисяч киян, які ні з того ні з сього залишилися, як то кажуть, при власних інтересах, ні в чому не завинивши перед міською владою. Тепер їм, виходить, і скаржитися нікому.

Є й інший бік медалі. Підприємства-пайовики спорудили «коробки» за старими, більш-менш лояльними цінами. Тепер же їм доведеться знову починати з цоколя, але вже за новою, ринковою, вартістю на будматеріали. За що, питається, така кара?

На цьому іншому боці виникає і таке запитання: хто добудовуватиме ці 18 будинків? Адже в нових господарів немає власних будівельних організацій, а є лише кошти. Отже, договори укладатимуться все з тим же Головкиївміськбудом, який не спроможний справитися з таким обсягом робіт. Проте, як відомо, хто платить, той і музику замовляє. Цього разу платитимуть краще ті, хто має чим платити. Є запитання?

Раніше ми жили за тоталітарного режиму. Тепер до «керма» прийшли нові люди, які запевнили, що от вони правитимуть краще. Тільки чому ж у них виходить ще гірше?

Валентина ПИСАНСЬКА.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

1 березня 1992 року відбулися вибори народного депутата України від Ямпільського виборчого округу № 39, Вінницька область, замість вибулого. Із загальної кількості виборців по виборчому округу 74127 взяло участь у голосуванні 65673, або 88,59 процента.

В окрузі балотувалося чотири кандидати у народні депутати України. У результаті голосування за них подано таку кількість голосів:

за Гаврилюка О. П. — 3084, або 4,69 проц.,

за Михайловського Б. В. — 9543, або 14,53 проц.,

за Пискуновського К. В. — 40649, або 61,89 проц.,

за Романенка М. І. — 9564, або 14,56 проц.

Центральна виборча комісія відповідно до статті 51 Закону про вибори народних депутатів Української РСР зареєструвала народним депутатом України Пискуновського Костянтина Володимировича — першого заступника голови Державного комітету України по забезпеченню нафтопродуктами, безпартійного, який проживає в місті Києві, обраного від Ямпільського виборчого округу № 39, Вінницька область.

Телеграфним рядком з Кіровограда

«А Я ПРОСТО УКРАЇНКА...»

Нова громадська організація «Союз жінок» з'явилася в Кіровограді. Вона об'єднала півсотні жінок, переважно викладачів вузів, учителів, журналістів, домогосподарок, які прагнуть до відродження духовної спадщини, народних традицій, національної культури.

ЯК НАС ТЕПЕР НАЗИВАТИ!

З новою силою розгорілася дискусія навколо перейменування обласного центру. Тепер уже на сторінках профспілкової газети «Діалог». Серед пропонованих варіантів — Дике Поле, Святопіль, Єлисаветград, Інгулоград...

«БАРОККО» МРІЄ ПРО ЄВРОПУ

Професійний ансамбль класичної музики створено при обласній філармонії. Після концерту-презентації в рідних стінах «Барокко» виступив у кінотеатрі «Комсомолець». Окрилені підтримкою земляків, музиканти заявили, що в недалекому майбутньому вони мріють пробитися на європейську сцену.

ОБІДАЙТЕ, БАБУСЮ

Щоденні благодійні обіди запровадив Кіровоградський міськвиконком для одиноких хворих і немічних жителів міста. Щоб уникнути поборів, а часом і обкрадання, чим «славляться» заклади громадського харчування, обіди вирішили готувати в шкільних їдальнях. Учні й учителі розносять їжу по квартирах. Якість приготування контролює міськздороввідділ.

Микола ВОЛОК.

Коротко

О, ДАЙТЕ, ДАЙТЕ МЕНІ ЗАСТУП

Внаслідок різкого підвищення витрат на придбання техніки, запчастин, хімічних добрив і засобів захисту рослин від шкідників та хвороб колгоспи області опинилися на грані банкрутства. Дійшло до того, що навіть учорашні господарства-мільйонери не мають можливості виплатити трудівникам гроші. Залишається одне: йти жебракувати, адже звичайнісінький заступ коштує нині 110 карбованців!

АЛЬТЕРНАТИВИ НЕ БУДЕ?

Реалії

Володимиру Ромащенку, директору Луганського радіотелецентру, вкоротити службового віку було справою техніки. Не підписали в Укртелерадіокомпанії з ним контракту — і квит. Згорів чоловік ні за цапову душу — за «розбазарювання» довірених йому технічних засобів. Себто, за використання трансляційних потужностей, завантажених облтелерадіокомітетом на 30—40 відсотків, ще й для виходу в ефір альтернативних недержавних телевізійних програм. Не порятували кар'єри начальника і телеграми, відправлені обуреними зборами колективу в десяток інстанцій — від Президента України до голови міськради.

Ходять вперті чутки про з'ясування стосунків з незалежними від волі місцевого керівництва телевізійними компаніями «Луга-ТБ» і «Ефір-1». Їх не спростовує і приїзд на «місце події» віце-президента Укртелерадіокомпанії В. Оркуші. Коли до цього В. Ромащенку ще більш-менш делікатно інкримінувалися якісь виробничі прорахунки, то тепер акценти розставлено відверто — не може в державній структурі працювати людина, яка нехтує принципом монополії. Що ж то за ринок, який припускає поблажливість до конкурентів?

В туго звитий мотузок нові нитки можна вплести, тільки розпустивши його. Торішня демократія таки послабила сувій. Хто вчасно зорієнтувався — спробував утиснутися. Буквально, але чемно і законно. Як «Ефір-1», скориставшись незайнятим 24-дециметровим каналом і «Луга-ТБ» — кабельною мережею. Перші проскочили, другим поставив підніжку облтелерадіокомітет. Відповідно: одним нині затіяли тотальну паперову перевірку, інших не реєструє уповноважена А. Моспанова, голова того комітету. Керівник «Ефіру» Євген Брук чекає гіршого, а директор «Луги» Олександр Єфімов, витративши на апаратуру та підключення 5-ти тисяч абонентів кілька мільйонів карбованців і вигравши в облтелерадіокомітету процес у Ленінському районному суді, — мало розраховує на прихильність колегії обласного суду, куди подала касаційну скаргу А. Моспанова.

Думається, ясно, що згадані прізвища принципової ролі в цій ситуації не відіграють. Суть в іншому — хто за ними стоїть. За головою облтелерадіокомітету — держава взагалі і народ зокрема. Так, мабуть, слід розуміти. За новими телекомпаніями — навпаки: спершу люди, які наївно претендують на право вибору з кількох телепрограм (зараз в Луганську і з свічкою не дістанеш дециметрової антени, як не дотовпишся і в чергу на підключення до кабельної мережі), а вже потім, очевидно, і та частина країни, яку вони населяють.

Виявляється, це обсолютно різні речі і сторонні симпатії, в яких можуть запідозрити й автора, тут не мають аніякогісінького значення...

Сергій СКИБА.
Луганськ.

ТАЄМНИЦЯ НОВИХ МАЙСТРІВ

Новини мистецтва

Як давно не було у наших душах свята!.. Політика — ціни — ДКНС — референдум — купони — візи — паспорти — валюта — їсти хочеться — біржі СП — спекулянти кляті — а пам'ятаєш? — гривні — парламент — банк — шкарпетки порвались — еротика — секс — кетч — бойовик — газовий балончик — рекет — ліки — куди ж ми?!

...Театр. Прем'єра. Жан Ануй. Рожева комедія. «Запрошення до замку». Шматочок нетутешнього життя, уривок казки про чуже кохання. На основу декорацій режисер впевнено, але ніжно, ніби приміряючись до свого задуму, по черзі викладає окремі епізоди. Репліки, монологи, діалоги, костюми, характери, люди поступово знаходять своє місце, із різних клаптиків людських доль, із на перший погляд зовсім не зв'язаних між собою психологічних сценок складається нарешті барвисте мозаїчне панно, чарівна картина, у якій переливаються різноколірним сяйвом таланти митців, що подарували нам три з половиною години свята. І не лише акторів і режисера, хоча саме вони своєю непересічною майстерністю захопили глядачів і повели за собою у химерний світ театру. Та без любові, вкладеної у спектакль костюмерами, художниками, декораторами, словом, усіма, хто завжди залишається «за кадром», такої цілісної картини скласти б, мабуть, не вдалося...

Катерина ВОРОНЕНКО.

На фото: Д. ЛАЛЕНКОВ у ролі Фредеріка та О. ТИШИНСЬКА в ролі Діани.

Фото Ірини ОСТАПЧИК.

Дозвольте не погодитись

МОСКВА ЗНОВУ ДИКТУЄ

Головне управління кадрів колишнього міністерства оборони колишнього СРСР чинить перепони офіцерам, які добровільно побажали перевестися з Росії для подальшого проходження служби в складі Національної гвардії незалежної України. За повідомленням прес-служби командуючого Національною гвардією України, у відповідь на прохання відрядити в Україну двох полковників і підполковника, які пройшли конкурс і відібрані на посади атестаційною комісією, з Москви надійшла відповідь про те, що, мовляв, відрядження військовослужбовців до Національної гвардії суверенних держав чинним законодавством не передбачене.

У зв'язку з цим прес-служба звернула увагу також на те, що посилання заступника начальника головного управління кадрів генерал-лейтенанта В. Самойлова щодо співпраці лише через посередництво Міністерства оборони є некоректними по відношенню до командування гвардією, яка має статус державного комітету виконавчої влади суверенної держави.

Володимир КОРКОДИМ,
майор гвардії.

Оказії

ВОЖДІ В ПІДВАЛІ

Минає півроку з моменту припинення діяльності комуністичної партії України. Колишні апартаменти партійців вже встигли обжити демократи. Вони поміняли обстановку, зняли портрети класичних і неокласичних вождів. І тепер портрети — у надійному місці, акуратно складені в підвальному приміщенні Будинку Рад.

— Двісті з гаком іллічів, марксів, енгельсів, рижкових, горбачових — ось вони, всі тут, — показує комендант будинку. — Найбільше портретів Леніна, майже в кожному кабінеті колишнього обкому висіли...

Оже, світлі образи вождів нині знаходяться в підвалі. Кажуть, правда, приходив якийсь покупець. Та не продали, рами надто гарні й дорогі. Раптом ще знадобляться?

Микола КОСИЙ.
Харків.

Телеграфним рядком із Криму

ПРОЩАЙ, АЕС!

Припинила своє існування дирекція Кримської АЕС. Основна частина об'єктів перейшла до «Крименерго», на базі якої вирішено створити теплову електростанцію. Вивільнені приміщення орендують малі підприємства та кооперативи.

ЗАПЛАТИ, А ПОТІМ НАРОДЖУЙ

Якщо жінка хоче народжувати в умовах, хоча б мінімально наближених до рівня цивілізації, в Євпаторії це обійдеться їй у 2900 карбованців. Є вже перші бажаючі.

ЩАСЛИВЧИКІВ ЛИШЕ ШІСТЬ

Нинішнього року в Сімферополі треба буде знайти робочі місця для 20 тисяч чоловік. Поки що вільних місць майже у шість разів менше. А тих, хто отримує допомогу по безробіттю, лише шестеро.

БУДЕМО ПАХНУТИ

Спеціалісти Бахчисарайського ефіро-олійного заводу спільно з партнерами Франції та Єгипту налагодили випуск духів і одеколонів, які користуються великим попитом у населення.

КНЯЗЯ — В ШИЮ

Євпаторійське товариство кримськотатарської культури імені І. Гаспринського звернулося до Ради Міністрів Криму з вимогою зняти обеліск на честь князя В. Долгорукова-Кримського у Сімферополі. Мотивується це тим, що в 1771—1774 роках князь командував окупаційними військами і був одним із перших колонізаторів півострова.

Олександр ПІЛАТ.

Коротко

ВЕСНА, ПАХНЕ ІТАЛІЄЮ

Бути красивими допоможе миколаївським жінкам італійська фірма «Космопроф». Разом з миколаївським виробничим об'єднанням «Фармація» вона заснувала спільне підприємство, яке вироблятиме косметику і медикаменти. Вже на початку весни з міланського порту вийде зафрахтоване судно з сировиною і устаткуванням для майбутньої фабрики. Вантаж доставлять італійці, котрі допоможуть виконати монтаж, налагодити технологію, навчити спеціалістів. Влітку парфуми мають з'явитися у продажу.

Микола БАРАНОВ.
Миколаїв.

У
ФІ

У зв'язку з
дом Російськ
шення про п
цій з облігa
внутрішньої
1982 року та
інтересів гр
Указом През
припинено з
року на те
продаж і ку
цієї позики.

Облігації, я
населення, б
або обмінюва
цінні папери

З
Н

**Нещодавн
ня економії
подарстві, ш
ронним орга
ням зазначе
кої обласної
ни» провел**

Перед тим
трасу, разом
Іваном Мель
сержантом С
пустяком по
льницький
жавних маш
Запруже
гковим т
жаючи на т
равління по
фтопродукта
продаж бенз
ватних авто
поїздки до
за рахунок
актом не ус
інший еконо
А поки що...

Перед ст
водій легков
колгоспу і
Теофіпольсь
тор Пал р

— **Де а
використанн**

— Немає
водій. — З
колгоспу Пе
сказав Їхати
кий...

— **А на
сорок літрів**

— За ра

Трошки да
ходить до во

— **Кому
бус?**

— Теофіп
му підприєм

— **А як з
ного?**

— У нас
стачає, — к
тобуса і ту

ЗА

**Гостра нест
передодні
«крутитися».
міново створ
фонд сіль
продукції, як
Тюменської
бензин. Водн
базі Охтирсь
бувного род
ти переробку
невої сировин**

...НЕ БУДЕ?

...кценти — не ...уктурі ...а нех... ...і. Що ...рипус... ...конку...

...ок но... ..., тіль... ...Горіш... ...слаби... ...облте... ...орієн... ...тисну... ...емно і ...ско... ...24-... ...«Лу... ...мере... ..., дру... ...облте... ...овідно: ...ильних ...тальних не ...а А. ...комі... ...» Єв... ...ого, а ...ксандр ...апара... ...ат ти... ...ільйо...

нів карбованців і вигравши в облтелерадіокомітету процес у Ленінському районному суді, — мало розраховує на прихильність колегії обласного суду, куди подала касаційну скаргу А. Моспанова.

Думається, ясно, що згадані прізвища принципової ролі в цій ситуації не відіграють. Суть в іншому — хто за ними стоїть. За головою облтелерадіокомітету — держава взагалі і народ зокрема. Так, мабуть, слід розуміти. За новими телекомпаніями — навпаки: спершу люди, які наївно претендують на право вибору з кількох телепрограм (зараз в Луганську і з свічкою не дістанеш дециметрової антени, як не дотовпишся і в чергу на підключення до кабельної мережі), а вже потім, очевидно, і та частина країни, яку вони населяють.

Виявляється, це обсолютно різні речі і сторонні симпатії й автора, тут не мають аніякогісінького значення...

Сергій СКИБА.
Луганськ.

...Х МАЙСТРІВ

...давно не було у наших душах свята!.. ...ика — ціни — ДКНС — референдум — ... — візи — паспорти — валюта — їсти ...ься — біржі СП — спекулянти кляті ...пам'ятаєш? — гривні — парламент — ... — шкарпетки порвались — еротика — ... — кетч — бойовик — газовий балончик ... — ліки — куди ж ми?!

...атр. Прем'єра. Жан Ануй. Рожева ко... «Запрошення до замку». Шматочок не...льного життя, уривок казки про чуже ко... На основу декорацій режисер впевне...ле ніжно, ніби приміряючись до свого ...у, по черзі викладає окремі епізоди. ...ки, монологи, діалоги, костюми, харак... люди поступово знаходять своє місце, ...них клаптиків людських доль, із на пер...гляд зовсім не зв'язаних між собою ...логічних сценок складається нарешті ...сте мозаїчне панно, чарівна картина, у ...переливаються різнокольорним сяйвом та... митців, що подарували нам три з поло... години свята. І не лише акторів і режи... хоча саме вони своєю непересічною ...терністю захопили глядачів і повели за ... у химерний світ театру. Та без любо...ладеної у спектакль костюмерами, художи...ми, декораторами, словом, усіма, хто зав...залишається «за кадром», такої цілісної ...ни скласти б, мабуть, не вдалося...

Катерина ВОРОНЕНКО.

...фото: Д. ЛАЛЕНКОВ у ролі Фредеріка ... ТИШИНСЬКА в ролі Діани.

Фото Ірини ОСТАПЧИК.

...одитись

...У ДИКТУЄ

...лковни... ...кі про... ...рані на ...омісією. ...довідь ...відряд... ...обовців ...ї су... ...им за... ...дбачене. ...рес-слу... ...кож на ...ступни...

ка начальника головного управління кадрів генерал-лейтенанта В. Самойлова щодо співпраці лише через посередництво Міністерства оборони є некоректними по відношенню до командування гвардією, яка має статус державного комітету виконавчої влади суверенної держави.

Володимир КОРКОДИМ,
майор гвардії.

...ити де... ...или об... ...ортрети ...асичних ...ети — ...куратно ...ому при...

...іллічів. ...жкових, ...ни, всі ...мендант ...не порт...

ретів Леніна, майже в кожному кабінеті колишнього обкому висіли...

Оже, світлі образи вождів нині знаходяться в підвалі. Кажуть, правда, приходив якийсь покупець. Та не продали, рами надто гарні й дорогі. Раптом ще знадобляться?

Микола КОСИЙ.
Харків.

Телеграфним рядком із Криму

ПРОЩАЙ, АЕС!

Припинила своє існування дирекція Кримської АЕС. Основна частина об'єктів перейшла до «Кримененерго», на базі якої вирішено створити теплову електростанцію. Вивільнені приміщення орендують малі підприємства та кооперативи.

ЗАПЛАТИ, А ПОТІМ НАРОДЖУЙ

Якщо жінка хоче народжувати в умовах, хоча б мінімально наближених до рівня цивілізації, в Євпаторії це обійдеться їй у 2900 карбованців. Є вже перші бажаючі.

ЩАСЛИВЧИКІВ ЛИШЕ ШІСТЬ

Нинішнього року в Сімферополі треба буде знайти робочі місця для 20 тисяч чоловік. Поки що вільних місць майже у шість разів менше. А тих, хто отримує допомогу по безробіттю, лише шестеро.

БУДЕМО ПАХНУТИ

Спеціалісти Бахчисарайського ефіро-олійного заводу спільно з партнерами Франції та Єгипту налагодили випуск духів і одеколонів, які користуються великим попитом у населення.

КНЯЗЯ — В ШИЮ

Євпаторійське товариство кримськотатарської культури імені І. Гаспринського звернулося до Ради Міністрів Криму з вимогою зняти обеліск на честь князя В. Долгорукова-Кримського у Сімферополі. Мотивується це тим, що в 1771—1774 роках князь командував окупаційними військами і був одним із перших колонізаторів півострова.

Олександр ПІЛАТ.

Коротко

ВЕСНА. ПАХНЕ ІТАЛІЄЮ

Бути красивими допоможе миколаївським жінкам італійська фірма «Космопроф». Разом з миколаївським виробничим об'єднанням «Фармація» вона заснувала спільне підприємство, яке вироблятиме косметику і медикаменти. Вже на початку весни з міланського порту вийде зафрахтоване судно з сировиною і устаткуванням для майбутньої фабрики. Вантаж доставлять італійці, котрі допоможуть виконати монтаж, налагодити технологію, навчити спеціалістів. Влітку парфуми мають з'явитися у продажу.

Микола БАРАНОВ.
Миколаїв.

У МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

У зв'язку з прийняттям урядом Російської Федерації рішення про припинення операцій з облігаціями Державної внутрішньої виграшної позики 1982 року та з метою захисту інтересів громадян України Указом Президента України припинено з 28 лютого 1992 року на території України продаж і купівлю облігацій цієї позики.

Облігації, які знаходяться у населення, будуть погашатися або обмінюватися на державні цінні папери України.

Кабінет Міністрів України за погодженням з Національним банком України до 1 жовтня 1992 року визначить порядок їх погашення або обміну на державні цінні папери України, про що населення України буде додатково інформовано через засоби масової інформації.

Ощадний банк України продовжує виплату грошових виграшів по облігаціях цієї позики, які вийшли в тиражі, що проводилися до 31 грудня 1991 року.

Репортаж дня

З КОЛГОСПУ — НА ТОВЧОК

Нещодавно Президент України видав Указ про посилення економії паливно-мастильних матеріалів у народному господарстві, щоб зберегти їх для весняного засіву. Правоохоронним органам доручено забезпечити контроль за виконанням зазначених в Указі вимог. Днями працівники Хмельницької обласної державтоінспекції та корпункту «Голосу України» провели перший рейд по шляхах області.

Перед тим як виїхати на трасу, разом з старшиною Іваном Мельником і старшим сержантом Олександром Капустяком повертаємо на хмельницький «товчок». Державних машин хоч відбавляй. Запружен... асфальт... ле... гковим т...ортом... незважаючи на те, що обласне управління по забезпеченню нафтопродуктами припинило продаж бензину водіям приватних автомобілів. Отже, поїздки до тещі на млинці за рахунок держави високим актом не усунути. Потрібен інший економічний механізм. А поки що...

Перед старшиною міліції водій легкового автомобіля з колгоспу імені Шевченка Теофіпольського району Віктор Пал...арчук.

— **Де...асовий ор...р на використання автомашини?**

— Немає, — зізнається водій. — Заступник голови колгоспу Петро Рудківський сказав їхати в Хмельницький...

— **А на кого ж спишуть сорок літрів бензину?**

— За рахунок колгоспу.

Трошки далі старшина підходить до водія автобуса.

— **Кому належить автобус?**

— Теофіпольському малому підприємству «Будтранс».

— **А як з економією пального?**

— У нас поки що його вистачає, — каже господар автобуса і тут же додає: Якщо я в чомусь винен, то давайте мені штраф.

Проте це ще півбіди. Он КамАЗ везе вітер з Кіровограда аж до Волочиська.

— Туди возив пісок, а звідтіля всю дорогу їду порожняком, — бідкається водій. — За кожну сотню кілометрів по 37 літрів пального... Ми вже не раз просили, щоб нас завантажували у зворотні рейси... Яку ж зарплату одержиш, коли машину порожняком через сотні кілометрів проведеш?

Чому порожняків значно збільшилося? З цим запитанням я звернувся до директора Хмельницького ТЕП Віталія Грубого. Як з'ясувалося, втратили зв'язки з заводами, фабриками, будівельними організаціями, колгоспами і радгоспами. Так, впродовж останнього тижня у зворотний рейс завантажено на всю область всього-навсього півтора десятка КаМАЗів. От і виходить: з одного боку — більше сотні вантажних машин автопідприємства № 16 860 простоює через нестачу пального, а з другого — сотні КамАЗів і ЗІЛів їдуть порожняком.

Тільки зразково налагоджена інформаційна служба, дальший розвиток матеріальної бази, кооперування між партнерами можуть дати бажаний результат — до мінімуму звести пробіг автомобілів порожняком.

Володимир ПИЛИПЧУК.
Хмельницька область.

До речі

ЗАКРУТИЛИСЯ

Гостра нестача пального напередодні посівної змушує «крутитися». На Сумщині терміново створюється товарний фонд сільськогосподарської продукції, яку відправлять до Тюменської області в обмін на бензин. Водночас вирішено на базі Охтирського нафтогазодобувного родовища організувати переробку частини вуглеводневої сировини для власних потреб. А в машинобудівному об'єднанні імені Фрунзе розпочато виготовлення ректифікаційних колон та іншого технологічного обладнання, з допомогою якого вже цього року плануеться одержати 10 тисяч тонн бензину, чимало зрідженого газу.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Журналіст і...

«МАМО, Р... Я НЕ ХОЧУ ...

Баба Варка сива-сива. Як степовий полин. А очі в неї — голубі-голубі. Як у довірливої дівчинки.

Бабі Варці 73 роки. З них майже 60 шукає рідних. І чим більше літ спливає, тим твердіша впевненість: живі вони. Тільки де? Хтось до газети порадив звернутися. А раптом прочитають люди, яким щось відомо.

Так ми і зустрілися.

Можна було б коротким оголошенням обмежитися: «Варвара Федорівна Сметана (Костюченко), уродженкя села Павловичі Хабненського (нині Поліського) району Київської області, розшукує сестру Надію і брата Андрія». Але не можу. Бо не війна, не стихійне лихо розвіяло тоді дружну родину. Як і тисячі інших ні в чому не винних сімей...

— Наші батьки, Федір Григорович і Текля Матвіївна, були людьми хазяйновитими, — розповідає баба Варка. — Мали землю, 3 корови, 2 бики, січкарню. З усім господарством справлялися самі, лише під час косовиці наймали робітників.

Дітей було ... дочок, троє с... пішла з житт... знала, яке стр... сувається на н...

А горе те ... ція. Відмовив... горович своє ... ний котел від... тився. Весно... приїхали з ра... петентні» люд... забрали. І гос... повезли. Чере... повернувся ч... та був це вже... Федір. Живог... лишили на н... з НКВС. Дві ... кров'ю, а на ...

— Залиши... босі, без крих... веде далі мов...

— Прямо в п... наш найменше... ко. Щоб усі ... від голоду, «м... віддати Івана ... дитбудинку, а ... мирічну Надії... ля себе — мо... якось викрути... шись про це... благати: «Мам... я не хочу вм... мене. Якщо м...

ЖИТТЯ В ПРЕД...

Виставки

Так можна було б охарактеризувати прагнення колекціонерів, що шукають естетичну насолоду в предметах старовини. Як правило, краса й історія, поєднуючись у певній речі, несуть суму інформації. Цікаво потрапити в гості до людини, оточеної зібранням давніх картин, меблів, якихось дрібничок. Це дивовижний світ. Тут своя тональність — голоси певної епохи чи відлуння різних часів. Усе залежить від уподобань збирача.

Киянин Юлій Ліфшиць захоплюється колекціонуванням творів іконопису та дрібної пластики, гравюри, сучасного живопису та графіки, предметів декоративно-прикладного мистецтва й побуту.

У виставочному залі Музею історії Києва (Андріївський узвіз, 3) розгорнуто експозицію з його приватної колекції. Тут можна побачити козацькі трубки XVIII сторіччя, давні київські дукачі та рушники, металеві кумгани, глеки, тарелі, а також фарфоровий та фаянсовий посуд відомої фабрики М. Кузнецова тощо.

Ці та інші експонати із зібрання Ю. Ліфшиця знаходяться на постійному зберіганні у фондах Музею історії Києва.

Виставка ... завдяки спів... го клубу коле... тавочного залу...

Людми...

На знімках... початок XX с... тер'єру, кіне... чаток XX ст.

Фото Воло... НА.

Світс...

Христофор Г...

Наш колега Христофор Груша зіграв ще одну роль у своєму житті — роль Диявола у фільмі режисера Дмитра Богданова «Воскресіння мертвих» (Київнаукфільм). Для його творчої біографії журналіста, театрального критика це — не головна роль. У фільмі ж, на наш скромний погляд, —

чи не найголо... професіональ... мів з одиадц... (а Христофор... лядно любить... во, гру) довес... такий страшн... люють. І сво... гармонійно с... ки розхристан... тини в щось ...

…НІСТЕРСТВІ …СІВ УКРАЇНИ

…м уря… …ції рі… …опера… …жавної …позики …захисту …України …України … 1992 …України …лігацій

…ться у …шатися …ржавні

Кабінет Міністрів України за погодженням з Національним банком України до 1 жовтня 1992 року визначить порядок їх погашення або обміну на державні цінні папери України, про що населення України буде додатково інформовано через засоби масової інформації.

Ощадний банк України продовжує виплату грошових виграшів по облігаціях цієї позики, які вийшли в тиражі, що проводилися до 31 грудня 1991 року.

Репортаж дня

…ІГОСПУ— …ТОВЧОК

…іт України видав Указ про посилен… …стильних матеріалів у народному гос… …я їх для весняного засіву. Правоохо… …но забезпечити контроль за виконан… …вимог. Днями працівники Хмельниць… …інспекції та корпункту «Голосу Украї… …ід по шляхах області.

…й на …диною …ршим … Ка… … хме… …Дер… …вляй. … ле… …дезва… …е уп… …ю на… …ивило … при… …Отже, …лиці …ским …рібен …анізм.

…іліції …іля з …ченка … Вік…

… на …ииин? …ється …лови …ський …ниць…

…щуть

…спу… … під…

…авто…

…мало… …анс». …даль…

… виав.

Якщо я в чомусь винен, то давайте мені штраф.

Проте це ще півбіди. Он КамАЗ везе вітер з Кіровограда аж до Волочиська.

— Туди возив пісок, а звідтіля всю дорогу їду порожняком, — бідкається водій. — За кожну сотню кілометрів по 37 літрів пального... Ми вже не раз просили, щоб нас завантажували у зворотні рейси... Яку ж зарплату одержиш, коли машину порожняком через сотні кілометрів проведеш?

Чому порожняків значно збільшилося? З цим запитанням я звернувся до директора Хмельницького ТЕП Віталія Грубого. Як з'ясувалося, втратили з'язки з заводами, фабриками, будівельними організаціями, колгоспами і радгоспами. Так, впродовж останнього тижня у зворотний рейс завантажено на всю область всього-навсього півтора десятка КаМАЗів. От і виходить: з одного боку — більше сотні вантажних машин автопідприємства № 16 860 простоює через нестачу пального, а з другого — сотні КамАЗів і ЗІЛів їдуть порожняком.

Тільки зразково налагоджена інформаційна служба, дальший розвиток матеріальної бази, кооперування між партнерами можуть дати бажаний результат—до мінімуму звести пробіг автомобілів порожняком.

Володимир ПИЛИПЧУК.
Хмельницька область.

До речі

…ТИЛИСЯ

…на… …ушує …тер… …рний …ької …до …о на …о на …одо… …вува… …ьово… …сних

потреб. А в машинобудівному об'єднанні імені Фрунзе розпочато виготовлення ректифікаційних колон та іншого технологічного обладнання, з допомогою якого вже цього року планується одержати 10 тисяч тонн бензину, чимало зрідженого газу.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Журналіст веде пошук

«МАМО, РІДНЕНЬКА, Я НЕ ХОЧУ ВМИРАТИ...»

Баба Варка сива-сива. Як степовий полин. А очі в неї — голубі-голубі. Як у довірливої дівчинки.

Бабі Варці 73 роки. З них майже 60 шукає рідних. І чим більше літ спливає, тим твердіша впевненість: живі вони. Тільки де? Хтось до газети порадив звернутися. А раптом прочитають люди, яким щось відомо.

Так ми і зустрілися.

Можна було б коротким оголошенням обмежитися: «Варвара Федорівна Сметана (Костюченко), уродженниця села Павловичі Хабненського (нині Поліського) району Київської області, розшукує сестру Надію і брата Андрія». Але не можу. Бо не війна, не стихійне лихо розвіяло тоді дружну родину. Як і тисячі інших ні в чому не винних сімей...

— Наші батьки, Федір Григорович і Текля Матвіївна, були людьми хазяйновитими, — розповідає баба Варка. — Мали землю, 3 корови, 2 бики, січкарню. З усім господарством справлялися самі, лише під час косовиці наймали робітників.

Дітей було шестеро. Троє дочок, троє синів. Першою пішла з життя Марія. Наче знала, яке страшне горе насувається на нас...

А горе те — колективізація. Відмовився Федір Григорович своє добро в загальний котел віддавати і поплатився. Весною 1933 року приїхали з райцентру «компетентні» люди, все до нитки забрали. І господаря з собою повезли. Через кілька днів повернувся чоловік додому, та був це вже не той силач Федір. Живого місця не залишили на ньому «майстри» з НКВС. Дві доби сходив кров'ю, а на третю помер.

— Залишилися ми голі, босі, без крихітки хліба, — веде далі мову баба Варка.

— Прямо в повиточку помер наш найменшенький Василько. Щоб усі ми не згинули від голоду, мама вирішила віддати Івана й Андрія до дитбудинку, а мене і восьмирічну Надію залишити біля себе — мовляв, ми, жінки, якось викрутимося. Дізнавшись про це, Надя почала благати: «Мамо, рідненька, я не хочу вмирати! Віддай і мене. Якщо ми будемо живі, то й ви житимете». Так і зробили. Тільки я залишилася. Не хотілося мені до дитбудинку, а ще більше маму було жаль. Як же вона одна?

Івана до дитбудинку не прийняли. Погнали підлітка на роботи в райцентр, який перейменували в Кагановичі. Не витримав хлопець нелюдських умов, утік додому. Помер Іван Федорович уже в наші дні. А слід Надії та Андрія загубився. Дитбудинок перевели до Чернігова, звідти — до Києва. А там... Невідомо. Навіть двоюрідний брат Варвари Федорівни, юрист за фахом, не міг «розкопати». Тільки серце не заспокоюється: живі вони, живі. Чи, принаймні, хтось із двох. Але де? Куди вісточку надіслати? Надії мало б бути 67—68 років. Андрієві — 65—66...

Оповідати всю долю баби Варки не буду. Досить і цього епізоду, щоб зрозуміти, яка вона. Тож, дай, Боже, обнятися сестрам. Дай братові сестер обняти.

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

ЖИТТЯ В ПРЕДМЕТІ

Виставки

Так можна було б охарактеризувати прагнення колекціонерів, що шукають естетичну насолоду в предметах старовини. Як правило, краса й історія, поєднуючись у певній речі, несуть суму інформації. Цікаво потрапити в гості до людини, оточеної зібранням давніх картин, меблів, якихось дрібничок. Це дивовижний світ. Тут своя тональність — голоси певної епохи чи відлуння різних часів. Усе залежить від уподобань збирача.

Киянин Юлій Ліфшиць захоплюється колекціонуванням творів іконопису та дрібної пластики, гравюри, сучасного живопису та графіки, предметів декоративно-прикладного мистецтва й побуту.

У виставочному залі Музею історії Києва (Андріївський узвіз, 3) розгорнуто експозицію з його приватної колекції. Тут можна побачити козацькі трубки XVIII сторіччя, давні київські дукачі та рушники, металеві кумгани, глеки, тарелі, а також фарфоровий та фаянсовий посуд відомої фабрики М. Кузнецова тощо.

Ці та інші експонати із зібрання Ю. Ліфшиця знаходяться на постійному зберіганні у фондах Музею історії Києва.

Виставка стала можливою завдяки співдружності міського клубу колекціонерів та виставочного залу музею.

Людмила КОРОЛЬ.

На знімках: жіночий бюст, початок XX ст. Фрагмент інтер'єру, кінець XIX — початок XX ст.

Фото Володимира ФАЛІНА.

Світська хроніка

Христофор Груша — диявол

Наш колега Христофор Груша зіграв ще одну роль у своєму житті — роль Диявола у фільмі режисера Дмитра Богданова «Воскресіння мертвих» (Київнаукфільм). Для його творчої біографії журналіста, театрального критика це — не головна роль. У фільмі ж, на наш скромний погляд, — чи не найголовніша. Бо як непрофесіональний актор, він зумів з одчайдушністю любителя (а Христофор Груша безоглядно любить театр, лицедійство, гру) довести, що Диявол не такий страшний, як його малюють. І своїм образом якось гармонійно ступив досить-таки розхристану стилістику картини в щось ціле.

Про інших героїв, як і про картину загалом, більше скажуть глядачі й спеціалісти. Наша ж увага із зрозумілих причин була прикута до Диявола. Своєю роботою Христофор Груша уміє привертати до себе увагу, як виявилося, навіть у ролі Диявола.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Коротко

МИРНИЙ ВИБУХ

Рано-вранці жителі будинків, розташованих неподалік сумської школи № 11, прокинулись від сильного вибуху. Дехто навіть перелякався, думали, що бомба. Але то була не бомба і навіть не снаряд, просто шкільні кухарі забули на ніч вимкнути паровий котел. В результаті від харчоблоку залишилися лише руїни, а загальна сума збитків склала близько 300 тисяч карбованців.

Віталій МАКС.
Суми.

Дожилися!

ЗВІДКИ ТАРІЛКА? ІЗ ЗОНИ, ЗВИЧАЙНО

Дефіцитний, але радіоактивний посуд із Чорнобильської зони постачав довірливим чернігівцям бомж В. Новичихін. З великим успіхом продавав на базарі тарілки, сервізи, а також дитячий одяг. Коли одна мати перевірила куплене платтячко на радіоактивність, то за голову схопилася: прилад зашкалив!

Нині, на щастя, бомж змінив прописку — сидить за гратами уже іншої зони. Але хто дасть гарантію, що подібні «подарунки» з покинутих осель не постачають на місцеві ринки його друзі?

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Кримінальна хроніка

ОБІКРАЛИ ПРЕЗИДЕНТА

Президент дитячого Міжнародного олімпійського комітету Фріц Гленц прибув до Ужгорода разом з гуманітарною допомогою від жителів німецького міста-побратима Дармштадта. Одночасно він вивчав можливості проведення на Закарпатті перших дитячих зимових ігор. Цього, певне, не знали крадії, які «почистили» особистий вантаж пана президента та осіб, що його супроводжували.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

ПОГОДА

6—7 березня на Україні хмарно з проясненнями, часом невеликі опади, вітер північно-західний і північний, 5—12 метрів на секунду. Температура вдень 0—7, на крайньому півдні і заході до 9 градусів тепла, вночі 1—7 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень часом невеликі опади, вітер північний, 7—12 метрів на секунду. Температура 0—5 градусів тепла.

Черговий по випуску номера Костянтин ПАРИШКУРА. Тел. 446-61-13.

«Круглий стіл»

МАЛИЙ БІЗНЕС

Кажуть, мамонти і динозаври вимерли, бо були надто великими. В неспокійному морі нашої вітчизняної економіки поки що теж плавають в основному «кити» і дуже мало «планктону» — малих підприємств. Спеціалісти-оптимісти стверджують, що кількість їх швидко зростає і у країнах співдружності, наприклад, вже перевищує 60 тисяч. Багато це чи мало? Якщо звернутися до досвіду країни із розвинутою інфраструктурою ринку, то цього вкрай замало. Що ж заважає становленню малого бізнесу, які проблеми постають перед тими, хто вирішив зайнятися ним? Про це йшла мова на засіданні «круглого столу», проведеного разом із гільдією малих і середніх підприємств (асоціацією малого бізнесу) Львівської області

В. МАШЕВСЬКИЙ, президент регіональної асоціації малих і середніх підприємств «Львівська гільдія», заступник голови комітету розвитку території і ринкової інфраструктури Львівського облвиконкому:

— Специфіка народного господарства області в тому, що у нас створені великі підприємства групи «А». Якщо наша «велика» економіка зорієнтується і розпочнеться певна реорганізація, серйозне роздержавлення і приватизація, надання самостійності філіалам, структурним підрозділам, цехам тощо, то «кити» матимуть економічну перспективу, потенцію. Але вони, на жаль, на цей шлях не стають, а, навпаки, намагаються захистити свої структури, свій апарат, розділити спочатку основні фонди через різні форми власності між собою. Можливо, в цьому є певна об'єктивна тенденція. Але все це створює труднощі для малого бізнесу, формування його структур.

М. ЯВОРСЬКИЙ, віце-президент асоціації малого бізнесу, начальник відділу науки, освіти та інтелектуально-кадрового потенціалу комітету розвитку території і ринкової інфраструктури Львівського облвиконкому:

— В області зареєстровано понад 300 малих підприємств і товариств з обмеженою відповідальністю. Переважна кількість МП займається науково-дослідними і проектно-конструкторськими роботами, потім іде туризм, спорт, відпочинок, за цим — виробництво товарів народного споживання і надання послуг. У списку МП представлені будіндустрія, деревообробка, виготовлення столярних виробів, медицина і лікувальні послуги, програмування та інформатика, транспортне обслуговування, поліграфічна і видавнича діяльність.

В. МАШЕВСЬКИЙ:

— На мій погляд, під малим бізнесом слід розуміти не тільки ті формування, які користуються положенням про МП. Наша гільдія буде співробітничати з товариствами з обмеженою відповідальністю та акціонерними кооперативами. Проблеми у них подібні. Однак починати треба з чіткого знання кон'юнктури, наявності резервів сировини і ресурсів, устаткування, приміщень на підприємствах області. Без їх інформаційно-економічного обстеження нам з вами нікуди не просунутись. А керівники великих підприємств і малого бізнесу поки що дуже погано знають один одного. Хоча в наших інтересах шукати спільні точки докладання зусиль, доповнювати один одного. Хіба не про це говорять такі приклади, як створення малих підприємств на базі відділів і лабораторій СКБ «Львівприлад», ВНДПІ «Сірка» та інших структур промислових монополій.

Хотілося, щоб представник МП міг би сісти за комп'ютер, побачити список промислових підприємств і напрями їх діяльності, наявність вільних ресурсів і устаткування, де вони розташовані, їх реквізити. А також необхідну інформацію про ціни, тарифи, послуги. Для одержання таких даних ми створили при нашій гільдії спеціальне МП, розпочато організацію інформаційно-обслуговуючого центру. І опрацюємо спочатку методику на самих МП, зібравши інформацію, необхідну для підвищення ефективності їх роботи. Послуги ж малому бізнесу будемо надавати за рахунок гільдії, почнемо організаційно-економічний і правовий захист його структур.

Необхідно розвантажити МП від рутинної роботи щодо їх організації. А для цього розробляти техніко-економічне обгрунтування діяльності кожного такого підприємства, здійснювати експертну оцінку його статуту. Тоді спроститься і самий процес реєстрації МП у місцевих органах влади. Однак поки наш комітет може сказати, що йому потрібно від малого бізнесу, а ось що можемо дати взамін (ресурсна база, фінансова підтримка) — ні. І головна причина в тому, що не сформована до кінця економічна стратегія регіону, яка повинна звестися до набору певних програм. Тоді і буде чітко окреслений фронт діяльності малих підприємств.

В. ВЕБЕР, президент концерну «Леокон»:

— А я не можу погодитися з Машевським стосовно необхідності ТЕО для малих підприємств на першому етапі. Ми самі створюємо додаткову перепону. Люди, які тільки-но починають займатися бізнесом, не в змозі здійснити ТЕО. У них для цього просто немає коштів. Якщо робити це серйозно, то всі експертні оцінки будуть негативними. Адже немає для МП сировини, кредитів, приміщень, устаткування. А якщо робити це несерйозно, тоді навіщо?

Інша справа, що облвиконком разом з гільдією малих підприємств повинен спрямовувати створення МП у тих сферах, де вони потрібні передусім. Нині в області МП, що виробляють товари для населення, на третьому місці. А ті, що кинулися в науково-технічний прогрес, на першому. Ніхто не замислювався, чому? Останні — це колишні структури центрів НТТМ, які займаються в основному посередницькою діяльністю, нічого фактично не виробляючи. Заробляють собі гроші і все. Для них МП — це зручна трансформація назви для пільгового оподаткування. І тільки. Регіону ж потрібні їжа, одяг, послуги. Однак спрямовувати цей процес місцевій владі треба не адміністративним шляхом, а гнучкою податковою політикою, механізмом кредитування.

В. МАШЕВСЬКИЙ:

— Хочу уточнити. Ми розглядаємо ТЕО не як основу для реєстрації МП, а як послугу, що її надає гільдія. Не кожний керівник МП в змозі побачити перспективи того бізнесу, за який він узявся. Який можливий прибуток, кон'юнктура ринку, забезпеченість ресурсами? Мають бути економісти, які зроблять грамотний прогноз, усе підрахують. І, можливо, не порадять створювати МП даній сфері.

Нині з відділом, який очолює М. Яворський, ми ведемо роботу щодо створення на базі цехів і філіалів великих підприємств формувань малого бізнесу. Те, що робиться тут, нерідко економічно просто недоцільно і неефективно. Отже, потрібно проводити розукрупнення на основі різних форм власності. При цьому ТЕО нових підходів до справи на основі МП, кооперативів, товариств з обмеженою відповідальністю і акціонерних просто необхідно.

С. ФІЛІПОВИЧ, голова товариства з обмеженою відповідальністю «Стожари»:

— Недавно я звернувся з пропозицією до Личаківської райради Львова розробити інформсистему «Район». І одну з її підсистем: «Нежитлові приміщення». З відповідними даними — наявність, обсяг, хто і коли уклав угоду про найм, як сплачує... Цим зацікавилися і у міськраді. Адже без приміщень існування малого бізнесу неможливе.

У Львові аптека, кафе, крамничка на кожному кроці. А ділові люди і п'яти квадратних метрів з телефоном не можуть мати. Звідки ж узятися товарам і послугам?

В. МАШЕВСЬКИЙ:

— Нині наш комітет формує територіальний майновий фонд. Кращі пропозиції зводяться до того, щоб всі споруди, будівлі і комунікації виробничого характеру були передані підприємствам в умовах роздержавлення і приватизації в регіональний майновий фонд, а надалі передавалися трудовим колективам-власникам. Це дало б можливість достовірно знати з завантаження виробничих приміщень, створити їх регіональний ринок.

Нам потрібна точна інформація. Яким має бути її джерело? Як провести таку інвентаризацію? Ми дійшли висновку, що міськрайвиконкоми достовірних даних не дадуть. Тому створили при комітеті розвитку території і ринкової інфраструктури мале підприємство «Територіальний майновий фонд», яке, часом, вивчатиме не тільки Львів, але й увесь район. Це фундамент малого бізнесу: банк приміщень і матеріально-технічне постачання.

М. ЯВОРСЬКИЙ:

— Нещодавно наш відділ розіслав на підприємства області прохання поінформувати, яке устаткування вони можуть здати в оренду. Із сотень підприємств міста відповіли «Конвейєр» і ще одно-два. Не хочуть «кити» індустрії сприяти розвитку малого бізнесу. Мабуть тому, що бояться конкурентів своєму монополізму. Потрі...

Посівна-92

ВИРУЧАЄ БАРТЕР

Щоразу, буваючи в радгоспі «Славне» Роздольненського району, милуєшся полями, тваринницькими фермами, прекрасними дорогами. Видно, що тут є добрі господарі, які вболівають за стан справ у радгоспі. І що характерно, встигають вони працювати й тут, і в себе, на присадибних ділянках. Техніка виручає. Бо як, скажімо, зорати й обробити своє поле, що в багатьох селян сягає 30—40 соток, а то й півгектара?

Все розписано по днях, а то й годинах. Зранку, скажімо, механізатори сіятимуть ранні колоскові на ланах радгоспу, а після обіду — допомагатимуть селянам.

— Шкода тільки, що цього року не було так званих «лютневих вікон», і поки що не засіяно жодного гектара, — каже директор радгоспу Олександр Григорович Гаврилов.— Щоправда, озимі, яких у нас 3995 гектарів, перезимували нормально. Вже сьогодні можна певно сказати, що жодного гектара не пересіватимемо.

Тільки-но зійде сніг і протряхне земля — на поля вийдуть механізатори. Поруч зі справжніми майстрами своєї справи висококваліфікованими трактористами Анатолієм Бульським, Володимиром Крамаренком, Петром Паштепою працюватимуть молоді хлопці. Яровими належить засіяти 3090 гектарів. Це — овес, овес з горохом, суданка. А ще, звичайно, кукурудза, яка займе більше половини ярового клину. Все зроблено так, щоб уже в травні на ферми надходили зелені корми.

— А як ви вирішуєте у цей скрутний час питання з пальним? — запитую Олександра Григоровича.

— Усі проблеми вирішено. Запас пального нині достатній не тільки на час весняної сівби, а й на подальший період. Ми уклали договори з нафтобазами Херсона, Севастополя, Уфи.

— Але ж Уфа на території Російської Федерації?

— То й що? Переконаний, що це треба вирішувати не на державному рівні, а між окремими суб'єктами. Тільки в нашому колишньому СРСР існувала тенденція державного постачання. Суспільство переобтяжували різні структури, які заважали нам, господарникам. На даному етапі поки що існує бартер.

Олександр ПІЛАТ, власний кореспондент «Голосу України».

Республіка Крим.

Хто захистить

У Берегові відбулась установча конференція обласної Спілки орендарів, фермерів та представників сільського господарства. Її ініціатором стали подібні утворення Берегівського та Ужгородського районів. Мета нового формування — забезпечення правового, економічного та соціального захисту індивідуальних господарників, надання їм всебічної допомоги.

Як зазначали промовці, в області ще багато керівників районів і сільвиконкомів, їх служб, колгоспів та радгоспів, які неохоче ідуть назустріч орендарям, фермерам, нама-

ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ

бно долати ту психологічну настанову, яка існує у більшості працівників великих підприємств: «Малий бізнес, особливо кооперативи, паразитують на нас, «з'їдають» наші ресурси, «годуються» за рахунок нашої діяльності, одержують велику зарплату, а нам нічого не дають...»

І. ПОГРІБНИЙ, директор малого підприємства:

— На досвіді кооперативів ми переконалися, що значить здобути у населення негативний імідж. Зламати цей стереотип потім дуже важко. І це питання не вузькопсихологічне. Воно пов'язане із діловими можливостями малого бізнесу. Тому треба дорожити репутацією нашої гільдії, працювати на неї, приймати до гільдії тільки цивілізованих купців і підприємців, рішуче боротися з економічним рекетом. Нещодавно ми вийшли на облпрофраду і будемо створювати профспілку працівників малих підприємств. Бо вони поки що практично беззахисні в соціальному і юридичному плані. І головне питання — це створення фонду економічної підтримки гільдії. Впритул займаємося проблемами інновації, кредитування і страхування.

Не можна серйозно говорити про малий бізнес і без відповідної реклами. Наша газета «Галицькі контракти» розповсюджується не тільки на Західній Україні, але й у багатьох областях республіки. «Галицькі контракти» стали співзасновником газети «Деловые новости», що розповсюджується у країнах СНД. Однак відповідальність за свою рекламу несе саме мале підприємство. При цьому ставимо одну вимогу: рекламувати можете тільки те, що маєте право продавати.

Не згоден з тими, хто стверджує, що головне для малого бізнесу — товари і послуги, а у сфері науково-технічного прогресу працюють «жучки». Наш район один із найбільш насичених у республіці підприємствами «оборонки» приладобудування, НДІ різного профілю. Тому, природно, що й малий бізнес поринув у цю сферу. Тим більш, що тут нерідко не так гостро відчувається дефіцит сировини і устаткування. До речі, на Заході саме малі підприємства здійснюють прорив у науці. І здійснюють невеликі рухомі, агресивні групи підприємців. Досить згадати, що перший комп'ютер склали у хліві.

При цьому треба відзначити, що існує первинний продукт — наукові ідеї. Їх реалізація тим чи іншим МП. А на шлейфі даної продукції можна покликати до життя цілий блок МП для її додаткового опрацювання, доведення в той чи інший різновид товарів для населення тощо, — тобто вторинний продукт. Це дає можливість вступати в ділові контакти з великими підприємствами, створювати робочі місця при безробітті, яке неминуче насувається.

Яскравий приклад розуміння ролі малого бізнесу розвитку нашої економіки на етапі переходу до ринку — виробниче об'єднання «Родон» у Івано-Франківській області. Цьому підприємству, на перший погляд здається, сумувати б нічого. Мають 40 мільйонів прибутку на рік, єдиний великий постачальник сучасних мікросхем (від «оборонки» до телевізора «Електрон»), добра зарплата персоналу, розвинутий соціально-культурний комплекс із санаторіями і профілакторіями. І в цей же час об'єднання робить великі вклади у малий бізнес, малі підприємства, тимчасові творчі колективи, які йдуть на прорив, до нового рівня у науці. Тут розуміють: як тільки перейдуть до ринку, їх мікросхеми, їх технологія практично ставить підприємство на грань розорення, бо «благополучного» життя ще, максимум, на два-три роки. На «Родоні» не чекають катастрофи, усвідомлюють, що можуть прорватися тільки через малі форми, малий бізнес. Це усвідомлюють і працівники новостворюваних МП.

Адже у них прекрасне поле діяльності, вони прив'язані до проблем регіону.

Висновок напрошується один: малі підприємства — це база, яка трансформується для виживання «китів» індустрії.

В. П'ЯТАК, представник МП «Інститут менеджменту «Львів»:

— Дуже важливе питання — програма підготовки кадрів для малого бізнесу. Їх катастрофічно не вистачає. На початку минулого року разом із товариством з обмеженою відповідальністю «Стожари» ми провели школу-семінар з питань ринкової економіки і малого бізнесу для студентського братства. Там були представники всієї України. І найбільше зацікавили молодих людей проблеми малого бізнесу. У них виникло чимало цікавих ідей щодо створення малих підприємств. Однак підготовка кадрів для ринкової економіки з відривом від виробництва за міжнародною програмою Ен-Бі-Ей з участю західних спеціалістів — справа для нас нерентабельна. Тому поруч з основною формою навчання інститут змушений займатися й іншими видами підприємництва. А чому б державним органам не стати одним із спонсорів підготовки кадрів для малого бізнесу?

М. ТРОПАК, директор акціонерного товариства «Агротехніка»:

— Хочу сказати про хворобливу для багатьох малих підприємств проблему податкової інспекції. Поки що її працівники мають значні права і низьку кваліфікацію. Вони можуть закрити МП, заблокувати рахунки на декілька місяців. А останнє — це фактично смерть для бізнесмена, який має багато партнерів, зобов'язань. Це вбиває справу на корню. За несплату податків, безперечно, треба карати. Але необхідно і захищатися від непрофесіоналізму інспекторів. Гільдії треба зібрати найбільш кваліфікованих юристів і грамотно готувати всі документи, стати на захист малого бізнесу. Ми маємо сумний досвід, коли за три місяці податкова інспекція фактично поставила нас на грань розорення. Це коштувало нам 500 тисяч карбованців.

В. МАШЕВСЬКИЙ:

— Гільдія, а потім і комітет розвитку території і ринкової інфраструктури стали на ваш захист.

М. ТРОПАК:

— Це дуже важливо для тих, хто хоче займатися цивілізованим бізнесом. Але, крім цього, треба ще й навчити наші кадри обмінюватись інформацією, пропозиціями між МП, виходити з пропозиціями на сусідні області, регіони, шукати зарубіжних партнерів.

На Заході один підприємець сам по собі за справу не береться. Існує ціла система державних програм і організацій щодо заохочення малого бізнесу. Якщо є цікава ідея, відразу запропонують, хто її може реалізувати, порадять партнерів, які мають кошти для цього, приміщення.

В. МАШЕВСЬКИЙ:

— Наша гільдія — це люди, які не тільки хочуть реалізувати свої власні комерційні інтереси. Вони психологічно, душею сприймають поняття «малий бізнес», вірять у цю справу, хочуть створити можливості для розвитку малого бізнесу в майбутньому. Ми думаємо не тільки про те, як збільшити прибуток. А й про те, як знайти однодумців, радимось, вчимось один в одного.

С. ФІЛІПОВИЧ:

— Наведу приклад такого некомерційного, благодійного альтруїзму. Торік наше товариство з обмеженою відповідальністю «Стожари» при підтримці облвиконкому провело науково-практичну конференцію: «Фермерство: вчора, сьогодні, завтра». Були представники України, Росії, Литви, Естонії. Приїхали 11 докторів наук. І зробили те, що цілому інституту не під силу. Хочемо заснувати журнал «Сільський господар», бібліотечку сільського господаря, підготувати українсько-російсько-латинський словник сільськогосподарських термінів, вже діє Львівська школа фермерів, розповсюдили анкету з метою вивчення проблем фермерів. Про цю категорію представників малого бізнесу потрібно всім дбати. Адже завтра у них виникнуть проблеми транспортного, технічного, торговельного обслуговування, постачання, збуту продукції. Фермеру нині дуже важко. Він нерідко один на все село. І нема з ким порадитися, нема в кого здобути підтримку. Тільки голова колгоспу над ним «висить» і все погрожує чогось там позбавити або щось там відібрати.

НЕОБХІДНА ПІСЛЯМОВА

У багатьох представників місцевої влади ставлення до малого бізнесу таке «Виживете — най буде. А ні — так туди вам і дорога...» А малі підприємства потребують державної підтримки устаткуванням, сировиною, фінансами і кредитами. Їм необхідно допомогти організувати навчання і підготовку кадрів, надати юридичну і організаційну допомогу. Адже розпочинати багатьом малочисельним колективам доводиться з нуля. Немає стартового капіталу, необхідної техніки, приміщень. Час уже розробити регіональні програми розвитку малого бізнесу, які мають одержати фінансову підтримку уряду.

Нині малий бізнес просить допомоги. Але й віддати потім може багато. Це товари, послуги, прорив на найбільш ефективних напрямах науково-технічного прогресу. А головне — нові робочі місця в умовах безробіття, яке насувається. Бо як говорить народне прислів'я: «Мала штучка червінчик, а ціна велика».

Матеріали «круглого столу» підготував Юрій КОРНЄВ.

Львів.

фермера?

гаються всіляко утруднити розгортання цього руху. Подібне, примиром, мало місце на Виноградівщині, Тячівщині, в деяких інших районах. Надзвичайно погане матеріально-технічне обслуговування нових господарників. Присутні подали ряд конструктивних пропозицій щодо виправлення становища. Обрано президію спілки та її голову. Ним став перший заступник начальника обласного управління сільського господарства Михайло Данча.

Микола ГОРВАТ, власний кореспондент «Голосу України».

Село

Телиці для Казахстану

Торік тваринники Казахстану закупили в колгоспах Волині для своїх потреб 6 тисяч голів племінних телиць, з них для господарств Джамбульської області — 2587 голів. Ціна кожної телиці в середньому становила 8 тисяч 300 карбованців. Кілька днів тому група спеціалістів сільського господарства Казахстану з цією ж метою знову побувала на Волині. Під час зустрічі начальник Джамбульського облплемоб'єднання Нурболат Тайтінов сказав:

— Закуплені торік телиці виявилися з добрими племінними якостями. Вже маємо від них гарний приплід, від корови надоюємо по 12—13 літрів молока, що для нашої області — високий показник. Побували ми в колгоспі «Заповіт Леніна» Луцького району, бачили племінне поголів'я, яке нам дуже сподобалося. Хочемо в цьому році придбати на Волині три тисячі голів телиць.

На перший погляд, нібито робиться добра справа. Між господарствами двох областей — Волинської і Джамбульської — встановлюються дружні, ділові, прямі зв'язки. Але, знаючи, що в області за останній час різко скоротилося поголів'я великої рогатої худоби, падають надої молока, в мене закрався сумнів, чи не на шкоду собі робимо, що продаємо за межі області й України племінні телиці? Врешті, а яка нам від цього вигода?

З цими думками я підійшов до начальника Волинського облплемоб'єднання Степана Тулайдана. І ось що від нього почув:

— Нашій області в цьому році дозволено реалізувати за межі України близько 5 тисяч голів великої рогатої худоби. З представниками Джамбульської області Казахстану ми вже підписали протокол про можливий продаж їм у 1992 році 3 тисяч голів племінних телиць. Для поповнення поголів'я нам щороку потрібно 50 тисяч телиць, а ми одержуємо 215—220 тисяч, з яких половина — телички. Колгоспам вигідно продавати молодняк. Посудіть самі. Сьогодні продаж здійснюється за договірними цінами і на бартерній основі. Ми, наприклад, домовилися, що середня ціна однієї проданої телиці — 15 тисяч карбованців і 2 тисячі тонн зерна. Отже, одержимо 6 мільйонів карбованців і 6 тисяч тонн зернофуражу. А коли б ми здали цей молодняк на м'ясокомбінат, то одержали б трошки більше, ніж два мільйони карбованців. І продаємо ми телиці середнього гатунку. Кращі залишаємо в себе. Як бачите, нам вигідно це робити.

Богдан БЕРЕКЕТА, власний кореспондент «Голосу України».

Волинська область.

Це — офіційна емблема першого національного чемпіонату України з футболу. Хто автор цього малюнка? А конкретної особи просто немає. Ескіз — плід творчості всіх працівників Федерації футболу: Віктора Банникова, Євгена Котельникова, Анатолія Біденка, Володимира Мунтяна, Бориса Шмигельського, Анатолія Конькова, Володимира Трошкіна, Дмитра Резника, Олександра Козаченка, Миколи Богданова.

1992

Свято футбольного м'яча

Сьогодні у мільйонів шанувальників шкіряного м'яча на Україні без перебільшення — велике свято. В Одесі та Миколаєві матчами «Чорноморець» — «Карпати» і «Евіс» — «Темп» розпочнеться перший в історії нашої молодої незалежної держави футбольний чемпіонат. Ця прекрасна гра об'єднує серця багатьох громадян України. У тому футбольному ланцюгу єднання — вся її територія від Полісся до Криму, від Волині до Донбасу. Завтра позивні чемпіонату лунатимуть в Кременчуці, Києві, Запоріжжі, Дніпропетровську, Чернівцях, Івано-Франківську, Одесі, Сімферополі.

Український футбол виходить і на широку міжнародну арену. Незабаром ми станемо свідками поєдинків із закордонними суперниками на найвищому рівні національних збірних та клубів України.

Футбол прийшов у наш великий дім. Ми раді йому!

Цим кубком нагороджуватиметься чемпіон України з футболу.

ЗБІРНА НАРОДЖУЄТЬСЯ

Позавчора відбулося засідання виконкому Федерації футболу України. Серед питань, які розглядалися, було затвердження емблеми федерації, голів постійних комітетів та юридичних органів, регламенту чемпіонату України серед жіночих команд, Кубка України з міні-футболу в спортзалі, призів національного чемпіонату (весна).

Члени виконкому одноголосно схвалили список членів тренерської ради, до якої увійшли: Валерій Лобановський, Анатолій Пузач, Віктор Прокопенко, Євген Кучеревський, Леонід Ткаченко, Валерій Яремченко, Євген Лемешко, Юхим Школьников, Валерій Душков, Іштван Секеч, Михайло Фоменко, Віктор Носов, Іван Краснецький.

Велику зацікавленість у присутніх, природно, викликало питання про національну збірну України. До числа кандидатів включено: Кутепова, Ковтуна, Зайця, Шматоваленка, Лужного, Цвейбу, Яковенка, Саленка, Шарана, Ковальця (всі — «Динамо», Київ), Щербакова, Петрова, Леонова, Онопка (всі «Шахтар», Донецьк), Шелницького, Ю. Никифорова, Цимбалара, Гецка, Кошелюка, Гусєва (всі — «Чорноморець», Одеса), Городова, Сидельникова, Юдіна, Мамчура, Беженара, Тищенка, Лебедя, Петрова (всі «Дніпро», Дніпропетровськ), Бенюка, Дудника (обидва «Металург», Запоріжжя), Помазуна («Металіст», Харків), а ще групу футболістів, які виступають у зарубіжних клубах: Чанова, О. Кузнецова, Литовченка, Михайличенка, Заварова, Юрана, Протасова, Бєланова, Канчельскіса, Лютого.

І РУШНИК НА ДОРОГУ

Ірина ДЕРЮГІНА, видатна українська гімнастка, дворазова чемпіонка світу:

— Насамперед хочу побажати успіхів нашому першому національному чемпіонату з футболу. До речі, й художня гімнастика пішла цим шляхом. Головне, щоб була конкуренція, інтрига. Якщо відверто, побоююсь, що може знизитися рівень гри, її якість. Адже склад учасників чемпіонату, зрозуміло, різний за класом. Однак певний оптимізм вселяють вже перші кубкові матчі. Фаворитам доводиться непереливки.

Буду переживати за київське «Динамо». І не тому, що мій чоловік Олег Блохін провів все своє життя діючого спортсмена в цьому клубі, я ж — киянка.

Юрій РОМЕНСЬКИЙ, майстер спорту міжнародного класу, у минулому воротар «Чорноморця» і київського «Динамо», а нині відповідальний працівник товариства «Трудові резерви»:

— Не вважайте за нескромність, але відношу себе до числа тих, хто починав активну боротьбу за незалежність українського футболу. Разом із коментатором Валентином Щербачовим організовували телепередачі про футбольну незалежність. Тому сьогодні в мене на душі особливо радісно. Коли народжується дитина, то її батьки мріють про те, що їхнє чадо неодмінно стане доброю, чесною, талановитою, здоровою людиною. Так і ми мріємо про світле майбутнє нашого футболу. Віримо, що він буде потужним, яскравим.

Відносно українських клубів, то є серед них й колективи міжнародного рівня. Вони, переконаний, задаватимуть головний імпульс чемпіонатові. Тепер у наших команд з'явилися високі мотивації. Як мінімум три з них: чемпіон, срібний призер і володар Кубка — вже нинішньої осені стартуватимуть у чергових розіграшах єврокубків.

Але у цей світлий день не слід забувати й про те, що й проблем значно додалося. Деяким командам доведеться вести боротьбу за виживання. Втім, оптимізм у серце вселяє те, що не перевелися на Україні люди, яким не байдужа доля національного спорту, зокрема футболу. Будь ласка, й свіжий приклад. Залишився «сиротою» миколаївський «Суднобудівник». У ту скрутну хвилину його під власне крило взяла широковідома швейна фірма «Евіс». І це не дивно, адже її генеральний директор Володимир Заплатинський — сам у минулому відмінний спортсмен, срібний призер чемпіонату Європи з плавання. Тепер футболісти «Евіса», гадаю, постараються переможною грою віддячити своїм рятівникам. До речі, в усьому світі футбол тримається на спонсорах. Треба, щоб у нас в Україні той, хто матеріально підтримує клуби, мав якісь привілеї при сплаті податків...

Віктор БЕЗВЕРХИЙ, голова Ради футбольних клубів України, президент ФК «Динамо» (Київ):

— Наша Рада, як на мене, повинна з часом перетворитися на Асоціацію футбольних клубів або стати професійною лігою. Подібне спостерігається у високорозвинених футбольних країнах: у Франції, Італії, Іспанії, Німеччині. Ці структури на договірній основі з національною Федерацією займаються організацією змагань професіоналів у своїх країнах.

Звичайно, дуже радий, що наш футбол обрав собі незалежний шлях. Як представник клубу, який першим став професійним, серйозно займався економікою, заявляю, що ми охоче надамо допомогу: матеріальну, методичну, будь-яку тим, хто її потребує. Скажу й про те, що засновано Фонд розвитку українського футболу. ФК «Динамо» (Київ) вже перерахував до нього 50 тисяч доларів. Зробив внесок і наш італійський партнер — фірма ІІТ.

Днями буде узаконено цей рахунок. На нього, сподіваюся, йтимуть кошти від громадян, організацій, яким не байдужа доля футболу України. А я вірю в його щасливу долю!

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ, ПРИНЦИПОВІСТЬ, ЧЕСНІСТЬ

— У три потоки 118 суддів пройшли через горнило спеціального семінару, — розповідає голова Суддівського комітету Федерації футболу України, авторитетний фахівець, кандидат педагогічних наук Костянтин Вихров. — Спершу здавали нормативи з фізичної підготовки, потім іспити в аудиторії. Одне слово, було, як на міжнародних курсах. Раніше в колишньому Союзі ми прагнули просунути когось з українських арбітрів в московську когорту. Тепер у нас інше завдання — підготувати суддів міжнародного рівня. Отож, усе було цього разу принципово і вимогливо. Авторитетна і прискіплива комісія нікому не робила потурань.

Учасники склали тест ФІФА. Кожен арбітр мав пробігти за певний час 4 по 10 метрів, 200 м, 50 м, знову 200 м (з паузами). Потім усі підкорювали тест Купера. Слід було пробігти не менше 2600 метрів (бігали в залі) за 12 хвилин.

Цей захід допоміг нам обрати для вищої ліги 26 основних і чотирьох запасних арбітрів, до першої — 46 і 12, перехідної — 27 і 7.

— Як робитимете призначення?

— Зрозуміло, що арбітри, які вже судили союзну вищу лігу, мають необхідний досвід. Вони й обслуговуватимуть поєдинки киян, дніпропетровців, донеччан, харків'ян, запоріжців, одеситів. Це П'яних, Канана, Туховський, Грисьо, Авдиш...

Але так чинитимемо лише поперва. Гадаю, люди поступово адаптуються в нових умовах. Ніхто нікого в потилицю не гнатиме. До початку другого чемпіонату України, який розпочнеться в серпні нинішнього року, матимемо добре підготовлених арбітрів для всіх ліг. З них оберемо сімох найкращих, яких рекомендуватимемо до ФІФА та УЄФА для обслуговування міжнародних матчів...

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ФУТБОЛ. Кубок України. 1/8 фіналу розіграшу. «Вагонобудівник» (Стаханов) — «Металург» (Запоріжжя) — 1:0. Гол: Паламарчук (43).

Йохан КРОЙФФ: «МИ ПРОСТО НЕ ЗНАЄМО СТРАХУ»

«Динамо» (Київ, Україна) — «Барселона» (Барселона, Іспанія). 0:2 (0:1). Київ. Республіканський стадіон. 4 березня. 3 градуси. 48500 глядачів.

Судді: Гі Гуталс, Роберт Сукрейн, П'єр Маннергс (усі — Бельгія). Комісар УЄФА — Паоло Казарін (Італія).

«Динамо»: Кутепов, Лужний, Цвейба, Безсмертний, Шматоваленко, Грицина, Анненков, Заєць, Саленко, Ю. Мороз, Шаран (Волотьок, 75).

«Барселона»: Субісаррета, Нандо, Гуарріола, Куман, Родрігес, Бакеро (Салінес, 60), Надаль, Стоїчков, Лаудруп (Бегурістайн, 51), Вітчеге, Еусебіо.

Голи: Стоїчков (33), Салінес (68).

Попереджено Безсмертного.

Зрозуміло, що результат цього матчу не додав настрою шанувальникам київських футболістів. Поразка стала ложкою дьогтю в ці дні, коли має стартувати перший національний чемпіонат України. Але не робитимемо трагедії з того, що відбулося на Республіканському стадіоні.

Уже на третій хвилині зустрічі каталонці налякали і київських футболістів, і глядачів на трибунах, коли Лаудруп після націленої передачі майстерно пробив головою і м'яч якимось дивом на лінії воріт зупинив капітан динамівців Цвейба. До речі, ще в одному епізоді Ахрік урятував «Динамо» від гола. Сталося це перед самою перервою. М'яч від штанги відскочив на Стоїчкова. Болгарин бив по порожніх воротах, але Цвейба виніс його головою у якомусь фантастичному стрибку.

Так от, після епізоду в дебюті динамівці помітно активізувалися і повністю заволоділи ініціативою. Втім, їхні дії в атаці, де вони мали лише одного нападаючого Саленка, який швидкістю і спритністю не відзначався, не мали бажаної гостроти і завершеності. Однак наші земляки все ж таки «зачепилися за м'яч». І це помітно подобалося трибунам.

Тоді навіть спала на думку, щось це не видно отієї грізної «Барселони», якою нас лякали. Але дуже швидко київський оптимізм вивітрився. Якось несподівано гості провели контратаку і Стоїчков без особливих перешкод зробив прицільний удар.

Пропущений м'яч, зрозуміло, ще не програш. Залишалися час і надія на краще. Але й після перерви барселонці постаралися не дати шансів на порятунок динамівцям. Гості подвоїли рахунок, а власні ворота залишили недоторканними.

— Для того, щоб перемагати, — сказав після зустрічі тренер іспанців голландець Йохан Кройфф, — ніколи не треба боятися суперника. Ми просто не знаємо страху. І цього разу дуже старалися виграти.

— Що можете сказати про динамівців?

— Вони теж старалися, зіграли в міру власних можливостей. Гадаю, що мій колега Анатолій Пузач постарається підготувати свою команду краще до зустрічі на нашому полі.

Утім, голови вішати не слід. Як сказав пан Кройфф, динамівцям є над чим працювати...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

БІДНІ ПРОТИ СИЛЬНИХ

Перманентні пікети біля Верховної Ради, здавалося, відійшли в минуле разом з їх найпопулярнішим гаслом: «Геть КПУ». Це в залі вирували пристрасті, а на вулиці — порожній майдан і нудьгуючі міліціонери.

Минуле ожило 3 березня, коли після півмісячної перерви поновилися пленарні засідання. До Верховної Ради прийшли юні спортсмени, пенсіонери, інваліди, чорнобильці, віруючі греко-католицької конфесії.

Економічно-соціальна ситуація вдарила по всіх — по тих, хто лежить у колисках, і по тих, хто застиг в домовинах. Нині народження й смерть — нечувана розкіш. Втім, період між ними також не помащений медом. Особливо дісталось інвалідам та пенсіонерам.

Мета, з якою до Верховної Ради прийшли чорнобильці, передана в листівці, що «ходила» серед пікетників: «Кабінет міністрів пропонує народним депутатам України набагато зменшити й без того недостатнє фінансування чорнобильських програм... Українські громадські об'єднання «Союз «Чорнобиль», «Діти Чорнобиля» та Міжнародний фонд захисту інвалідів вимагають не поспішати з винесенням такого вироку чорнобильцям. Маємо власні пропозиції...».

— Ці пропозиції вже передано Верховній Раді, — каже член Президії «Союзу «Чорнобиль» України М. Закаблук.— Передовсім треба зменшити безглузді, необгрунтовані витрати на Чорнобильську зону. Там буквально закопують мільярди карбованців! По-друге, позбавитись від фальшивих, а потім і від формальних «ліквідаторів», для яких поїздка в зону була прогулянкою. Таких серед сьогоднішніх «ліквідаторів» близько 40 відсотків. Протизаконно одержали посвідчення «ліквідатора» в Україні за неофіційними оцінками близько 90 тисяч чоловік. Потрібна перереєстрація учасників ЛНА, можливо, доречно переглянути відповідну статтю Закону. Але в цілому він має бути недоторканним.

Демократи демонстрантів любили, підходили для розмов, просили підтримку. Нинішніх зігнорували всі. Наче не помітили, а може, подумали, що вдячний народ виставив почесну варту.

Олексій БРЕУС,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Фото
Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Експрес-новини

У Відні в рамках закритої сесії НБСЄ досягнуто домовленості щодо обмеження маневрів військових сил у Європі та обміну інформацією. Дипломати заявляють, що домовленість включає п'ять середньоазіатських республік колишнього СРСР.

* * *

Лідери федеральних зборів Чехо-Словаччини призначили на 5 і 6 червня проведення парламентських виборів, які можуть вирішити майбутнє країни. Вибори будуть другим по черзі голосуванням до законодавчих органів ЧСФР від часу «оксамитової» революції 1989 року, яка поклала край комуністичній владі в країні.

* * *

Спеціальний посланник ООН у Югославії Венс виключив можливість відправки миротворчих сил ООН у Боснію і Герцеговину. Він охарактеризував становище в цій республіці як напружене.

* * *

Начальник генерального штабу збройних сил Німеччини Науманн заявив, що присутність американських військ у Європі необхідна для безпеки США та їхніх європейських союзників. За його словами, під час майбутніх переговорів у держдепартаменті, Білому домі та міністерстві оборони США він має намір наголосити на нестабільності становища в Східній Європі та в країнах СНД. Науманн зазначив, що ніхто не в змозі передбачити, яка загроза може надходити з цих країн.

* * *

Ізраїльська поліція повідомила про арешт чотирьох арабів, які підозрюються в убивстві трьох ізраїльських солдат на одній з військових баз.

* * *

Ісламський фронт порятунку в Алжирі має намір подати апеляцію у зв'язку з рішенням суду заборонити діяльність цього угруповання. Протягом тижня фронт може опротестувати рішення про заборону, після чого протягом місяця Верховний суд Алжиру повинен винести остаточний вирок з цього питання.

* * *

Резолюція комісії ООН з прав людини щодо становища в Китаї не була прийнята через заперечення країн третього світу. За повідомленнями дипломатів, Китай різними шляхами намагався блокувати прийняття цієї резолюції, в якій має місце критика у зв'язку з порушенням прав людини в КНР та в Тібеті.

ЧОРНОМОР'Ю — ЯСНЕ НЕБО

Двадцята частина Європи

У Стамбулі відбулася конференція країн Чорноморського регіону. В ній брала участь наша делегація, яку очолював заступник міністра закордонних справ України В. ЛІПАТОВ. З ним зустрівся кореспондент «Голосу України».

— Шановний Валентине Миколайовичу! Чим важливою була конференція для нашої держави? Яких конкретних результатів можна від неї чекати?

— Україна прагне увійти до європейського процесу як його повноправний член. Ця стратегія зумовлює нашу активну участь в усіх інститутах загальноконтинентального співробітництва — як у тих, що вже існують, так і в новостворюваних. До останніх належить ідея співпраці країн Чорноморського регіону.

Невеличкий історичний екскурс: ініціатива тут належить Президентові Туреччини Т. Озалу, він висловив її у 1990 році. Тоді для її обговорення в Анкарі зустрілися делегації чотирьох держав: Туреччини, Болгарії, Румунії і Радянського Союзу.

В Стамбулі Україна виступала вже як незалежна держава. У конференції взяли також участь Туреччина, Азербайджан, Росія, Румунія, Молдова, Грузія, Вірменія, Болгарія.

Нагадаю, що до цієї конференції наша держава прийшла, маючи в активі документ стратегічного значення: Декларацію про цілі і принципи відносин між Україною і Туреччиною, підписану в березні минулого року в Києві Л. Кравчуком і Т. Озалом.

На конференції у Стамбулі було визначено принципи взаємовідносин між країнами Чорноморського басейну, які виявили бажання взяти участь у цьому проекті. Декларацію лише підготовлено до підписання — парафовано, проте цим зроблено величезний крок до встановлення відносин взаєморозуміння і співробітництва в регіоні.

Декларація — це виклад загальних принципів. Отже, якими вони будуть? Назву бодай головні. Йдеться про націленість згаданих держав на перетворення Чорного моря в зону миру, стабільності і процвітання та забезпечення дружніх і добросусідських відносин; переконання й зобов'язання учасників щодо того, що економічне співробітництво розвиватиметься за принципами, закріпленими в Хельсінкському заключному акті і рішеннях НБСЄ, а також за іншими загальновизнаними принципами міжнародного права.

Коли ж говорити про конкретику, то тут йдеться, зокрема, про співробітництво в таких галузях: транспорт і зв'язок (в тому числі відповідну інфраструктуру), інформатика, стандартизація товарів, облік економічної і комерційної інформації, видобуток і переробка мінеральної сировини, сільське господарство та агропромисловий комплекс, охорона здоров'я, наука і техніка, захист навколишнього середовища.

Що далі? Справа — за перетворенням наміченого в життя. Невдовзі в Бухаресті зберуться експерти, які візьмуться до розробки механізму дій, а влітку поточного року має відбутися підписання самої Декларації главами держав або урядів.

Звичайно, не обходиться без проблем. Зокрема, дев'ять країн - учасниць перебувають на різних рівнях соціального та економічного розвитку. Втім, так само є й позитивні моменти: до перелічених країн, здається, приєднаються Греція і Югославія. Отже, виграш буде спільний.

— Дякуємо.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ.

Повертаючись до надрукованого

ТО ЧИ БУДЕ ДАХ НАД «КНИГОЮ»?

«Голос України» за 31 грудня минулого року звернув увагу на долю магазину «Українська книга», що на Арбаті в Москві. Важливий осередок української культури там можуть просто закрити, бо немає домовленості між московською владою й українською стороною.

З того часу із запитаннями про можливість перетворити приміщення магазину і порожні кімнати поверхом вище в центр української культури в Москві я звертався до багатьох інстанцій. Зокрема до членів оргкомітету Конгресу українців, що відбувся в січні цього року в Києві. Голова Товариства зв'язків з українцями «Україна» депутат І. Драч обіцяв подумати. А з Українського оптово-роздрібного об'єднання книжкової торгівлі «Укркнига», якому частково належить магазин на Арбаті, надійшов лист за підписом гендиректора А. Клименка. Дозволю собі його процитувати: «Держкомпреси України і об'єднання «Укркнига» стурбовані долею магазину «Українська книга», роботу якого через бездіяльність чиновників з Мосради вже кілька років практично паралізовано. Ліквідація цього магазину буде великою втратою для нашої національної культури, оскільки в Москві проживає значна кількість українців (понад 400 тисяч — В. С.), а також негативно позначиться на зміцненні зв'язків двох братніх народів.

Протягом кількох останніх років Держкомпреси республіки неодноразово надсилав на адресу голови Мосради листи за підписом керівників Ради Міністрів України т. т. Орлик М. та Комісаренка С. з проханням позитивно розглянути питання про можливість збереження магазину «Українська книга». Проте, на жаль, відповіді жодного разу так і не було одержано...

З листом на ім'я пана Попова Г. за підписом заступника голови Кабінету міністрів України т. Комісаренка С. до Москви виїхав один з керівників об'єднання «Укркнига» для вирішення на місці питання не тільки збереження магазину, а й придбання всього будинку по вулиці Арбат, 9, під Український культурний центр».

Отже, можна вважати, що початок покладено. Не залишився б він знову тільки на папері...

Володимир СКАЧКО.

Світова преса про нас

ЗАХІДНІ БАНКИ ВИЯВЛЯЮТЬ СТРИМАНІСТЬ

Німецька «Вельт» повідомляє про зустріч, що відбулася у Кронберзі, поблизу Франкфурта-на-Майні, між представниками семи провідних індустріальних держав, які обговорювали проблему зовнішнього боргу колишнього СРСР. Представники «сімки», пише газета, зіткнулися з серйозними труднощами, оскільки досі три з 11 країн СНД відмовляються брати участь у виплаті союзного боргу. Україна з самого початку тримається осторонь цього процесу. Така позиція Києва, підкреслюється у статті, призвела до того, що західні банки почали демонстративно виявляти стриманість у ставленні до цієї республіки.

ЧИ ВСЕ ГАРАЗД З КОНЦЕПЦІЄЮ?

Різкій критиці піддала газета «Жиче Варшави» політику нового міністра національної оборони Польщі Яна Париса.

Автор статті Станіслав Белень вважає, що концепція Я. Париса про існування великої небезпеки для Польщі зі Сходу не підкріплена глибоким аналізом і є шкідливою. У такому підході автор бачить «елемент політичної гри, скерованої проти опонентів модної нині пронатовської концепції», яка піддає сумніву запевнення Польщі в тому, що вона прагне до нормалізації відносин зі східними сусідами. «Як же можна поєднати запевнення у прагненні до партнерських добросусідських відносин з Росією, Україною і Білоруссю при одночасній демонстрації певної недовіри до них? Вибираючи пронатовську концепцію безпеки, нам слід було б нарешті зрозуміти, що нікому — ані в Європі, ані в Америці — не треба, щоб замість ліквідованих нещодавно поділів на військові блоки створювалися аналогічні вогнища напруженості на східному кордоні Польщі», — підкреслює автор статті.

Доктрина має підкреслювати спільність сусідських і регіональних інтересів безпеки, які спираються на мирні організаційно - правові і психологічні основи у відносинах Варшави з Москвою, Києвом і Мінськом.

Коментар у номер

ЧОВНИКОВА ПОЛІТИКА,

або ЧИЙ БЕРЕГ КРАЩИЙ

Після короткочасної перерви ізраїльські і арабські представники розпочали у Вашингтоні четвертий раунд переговорів про врегулювання близькосхідного конфлікту.

Жодна із сторін не висловила бажання поступатися іншій. Нагадаємо, що Ізраїль запропонував обмежене самоврядування палестинцям, котрі, в свою чергу, виступили проти будівництва ізраїльських поселень на окупованих територіях.

Щодо позиції Палестини, то вона додержується старої заяви — передачі їй повного контролю на окупованих територіях, проведення там загальних виборів і створення парламенту.

Здається, нібито нічого нового в подібних заявах немає. Але не можна не помітити, зокрема, таку річ, що палестинці нагадали про свої вимоги тоді, коли держсекретар США Бейкер висунув умови Ізраїлю з приводу надання десятимільйонних американських кредитних гарантій. Очевидно, що таким чином Палестина знайшла в особі США союзника, який, виступаючи завжди проти будівництва поселень на окупованих Ізраїлем територіях, уперше прямо пов'язав питання допомоги цій країні з одним із ключових аспектів політики Тель-Авіва. Палестинці добре розуміють, що, крім цього, небагато конгресменів США схильні голосувати за великі витрати на допомогу іноземним державам за умови економічного спаду в країні у рік президентських виборів.

Таким чином, важко сподіватися на швидке вирішення близькосхідного конфлікту. Скоріш за все конфронтація триватиме. Бо Ізраїль, у свою чергу, не збирається припиняти будівництво поселень на окупованих територіях, одночасно сподіваючись на компроміс із Вашингтоном щодо надання йому кредитних гарантій.

Артем ПРОХОРЕНКО.

Погляд

БЕЗВИХІДЬ

Це слово якнайповніше відображає сьогодення Югославії. Катастрофічні показники в економіці, горе втрати близьких у десятках тисяч сімей, півмільйона людей, які залишилися без домівки і стали біженцями у власній країні.

На знімку: *жалюгідне нагадування про мирне життя.*

Фото ІТАР — ТАРС.

Хороші вісті

Учитися в Америці? Спробуйте!

У рамках Програми стипендій імені Бенджаміна Франкліна, презентація якої відбулася в прес-центрі МЗС України, розпочався підбір кандидатів на навчання в університетах Сполучених Штатів Америки.

Загалом уряд та вищі учбові заклади США надають 160 стипендій для представників усіх республік колишнього СРСР, які хочуть набути фаху в галузях управління комерційною діяльністю, економіки, юриспруденції та державного управління.

Звичайно, бажаючих набагато більше. Тому кандидатів відбиратимуть на конкурсній основі. Деякі умови конкурсу: брати участь у ньому може будь-який громадянин України віком до 40 років, котрий вільно володіє англійською мовою, має вищу освіту або закінчує навчання не пізніше, як у червні 1992 року.

Детальнішу інформацію можна одержати в Міністерстві освіти України, Центрі освіти Київського університету, Інформаційному центрі програми стипендій.

Ті, кому усміхнеться доля, зможуть навчатися у США один-два роки і навіть одержати науковий ступінь, але відразу ж мають повернутися додому. Бо американці (і на цьому вони наголосили) готуватимуть фахівців для нас, а не для себе.

Отже, всі, хто відчуває впевненість у своїх силах, поспішайте: необхідні документи треба здати не пізніше ніж 10 квітня. Як кажуть в Америці: «Гуд лак!».

Олексій ЄВСІКОВ.

Власкори повідомляють

Душанбе

ВСЕ ДОВКОЛА НАРОДНЕ, ЯК І РАНІШЕ

Програма приватизації і роздержавлення власності в Таджикистані не виконується. До такого висновку прийшла Президія Верховної Ради республіки, проаналізувавши хід економічної реформи.

Із 357 об'єктів народного господарства, які призначалися для власників та орендних колективів, продано минулого року лише 29. Не краще йдуть справи і нинішнього року. В першому кварталі до республіканського бюджету надійшло всього 50 мільйонів карбованців, одержаних за рахунок приватизації об'єктів. Це майже в сім разів менше визначеної суми.

Пробуксовка реформ зіграла на руку міністерствам. Тепер декотрі, як, наприклад, міністерство торгівлі, почали вимагати повернення раніше приватизованих об'єктів.

Юрій КУШКО.

Ташкент

ЛЕВОВА ЧАСТКА

бавовни — основного продукту аграрного сектора Узбекистану — вивозилася раніше за межі республіки, в основному в Росію. Нинішнього ж року Узбекистан збирається продати на світовому ринку до мільйона 200 тисяч тонн бавовни. За неофіційними даними, ще з позаторішнього врожаю республіка має в запасі бавовноволокно вартістю понад мільярд 200 мільйонів американських доларів. Результати минулорічних жнив теж були хорошими.

Як пише німецька газета «Хандельсблат», Узбекистан вважається другим у світі виробником бавовни і може поліпшити своє економічне становище завдяки експорту цієї цінної сировини.

Зульфія РАСУЛІ.

Фотофакт

Одним з перших кроків Вірменії на шляху до справжньої незалежності стало встановлення якісно нових відносин із Сполученими Штатами Америки. Якщо раніше контакти між двома країнами здійснювались через вірменську діаспору в США, то тепер ці відносини вийшли на міждержавний рівень. У Вірменії відкрито американське посольство. До республіки постійно надходить гуманітарна допомога. Одним словом, зв'язки міцніють.

На знімку: під час відкриття посольства США в Єревані.

Фото Михайла МАНУКЯНА.

«Гарячі» точки

ПРОТИСТОЯННЯ

В середу у Молдові наступило відносне затишшя. І хоча у Придністров'ї ще розлягалися автоматні черги, нових жертв не було. Мабуть, був потрібен час і тій, і іншій стороні, щоб осмислити події.

У Кишиневі відбулося засідання парламенту. Природно, головне питання — озброєна сутичка на Лівобережжі. На жаль, Президент Молдови Мірча Снєгур не зміг бути присутнім. Можливо тому дискусія, що розгорнулася, ні до чого не привела. Розглядали два питання: хто винен і що робити?

Головні. сперечання розгорілися довкола питання, якими шляхами уникнути подальшого кровопролиття. Визначилися дві думки: частина депутатів висловилася за озброєне втручання і наведення порядку на тому боці Дністра. Решта вважають, що Президенту необхідно спробувати дати лад законними методами, ще раз сісти за стіл переговорів.

В цей час у Тирасполі на зустрічі з представниками міських засобів масової інформації виступив Президент Придністровської Республіки Ігор Смирнов. Він підкреслив, що все, що відбувається — результат провокації, організованої за сценарієм молдовського Народного фронту. Смирнов також заявив, що останнім часом з'явилися передумови для мирного співіснування Молдови й Придністров'я, але молдовська влада не прийняла ідею про федералізацію республіки і створення вільної економічної зони. А останні події лише загострили обстановку. Того ж дня у Тирасполі відбувся траурний мітинг на згадку про жертви дубосарського конфлікту.

Тим часом до МВС Молдови надходять численні звернення громадян, які висловили бажання «взяти безпосередню участь в установленні правопорядку і законності на Лівобережжі Дністра».

У четвер була розповсюджена заява М. Снєгура. У ній міститься заклик розв'язати конфлікт мирним шляхом. Інакше, заявив Президент, будуть вжиті всі необхідні заходи для наведення порядку. Молдова має бути єдиною й неподільною.

Олександр ТОНЯ.

Кишинів.

Коли верстався номер, ми одержали таке повідомлення ІТАР — ТАРС: Національно-християнська партія Республіки Молдова закликала парламент і уряд озброїти добровольців. Якщо ж вони не в змозі це зробити, говориться у зверненні, хай не заважають громадянам потурбуватися про це самим.

Коротко

● Із закликом відновити єдиний інформаційний простір в СНД звернувся до керівників засобів масової інформації середньоазіатського регіону Президент Киргизстану Акаєв. На його думку, руйнування традиційних зв'язків у цій сфері між державами співдружності може спричинити інформаційний голод.

● Посольства Сполучених Штатів відкриються цього місяця в Азербайджані, Молдові, Таджикистані, Туркменистані й Узбекистані. Таке рішення американського уряду оголосив у Вашингтоні заступник держсекретаря Роджерс.

● У незалежний акціонерно - комерційний банк буде невдовзі перетворено Зовнішекономбанк Вірменії. Як повідомив голова його правління Чзмачян, ряд закордонних вірменських компаній вже висловили готовність стати його засновниками. До них, можливо, приєднається й уряд республіки.

● Загальну амністію оголошено в Грузії. Не стосуватиметься вона лише тих, хто скоїв особливо небезпечні злочини: вбивства, грабежі, замахи на життя співробітників міліції тощо.

● Більшість москвичів без особливого оптимізму сприймають запевнення Президента й уряду Росії щодо певного покращення соціально-економічної ситуації до цьогорічної осені. 51 відсоток опитаних московським соціологічним агентством не вірять у те, що обіцянки будуть виконані.

● «Армія, дислокована на території Узбекистану, має перейти під юрисдикцію республіки. Але, крім бійців національної гвардії, ніхто нової присяги не складатиме», — заявив у інтерв'ю узбецький міністр у справах оборони Ахмедов.

● Стрімко зростають нелегальні вклади російських громадян і підприємств у західних банках. За повідомленням грецької газети «Різоспатіс», яка посилається на надійні джерела в Москві, наприкінці січня вартість цих вкладів становила біля 20 мільярдів доларів.

● В паспортах іноземних громадян, які прибувають до аеропорту Риги, вже ставиться печать Латвійської Республіки. Від лютого тут несе службу бригада латвійських прикордонників. Вони обіцяють, що, на відміну від недавніх радянських часів, правилами їхньої роботи стануть доброзичливість та повага до людини.

Дайджест

«ЦЕ ВЖЕ БАГАТСТВО»

Поляк Роберт Станкевич уже два роки будує на околиці Варшави розкішний будинок. Три місяці тому йому обридло мати справу з робітниками-поляками, і він найняв Василя, Михайла, Івана та Якова з України.

Таких, як він, у Польщі — чимало. Зараз скрізь під Варшавою колишні радянські люди будують новоспеченим польським багатіям особняки та вілли. Ті поляки, котрим за два роки ринкової економіки вдалося розбагатіти, тепер мають намір частиною своїх грошей поділитись із східними сусідами.

— Я переконався, що з польськими робітниками краще не мати нічого спільного, — каже пан Станкевич. — Вони п'ють, мало працюють, тижнями не виходять на роботу. А українці трудяться по 12 годин, горілки в рот не беруть і за три тижні зробили те, що поляки за три місяці. Українцям Станкевич платить десяту частину того, що заплатив би своїм співвітчизникам.

Для Василя (разом із братом, батьком і зятем — їх завербувало якесь агентство зі Львова) конвертованість злотого означає, що навіть скромний заробіток — це вже багатство. Щомісяця вони отримують 1,5 мільйона злотих, відтак обмінюють їх у якомусь із польських валютних бюро майже на 110 доларів.

У 1991 році понад 6,5 мільйона радянських людей побувало в Польщі, щоб, скориставшися її ліберальними законами про обмін валюти, щось собі купити. Якщо простежити за рухом через кордон, то виявиться, що більшість їздить туди-сюди по кілька разів, власне, як це ще недавно робили поляки. У 1989 році, коли в Польщі щойно стартувала реформа, польські громадяни заробляли валюту на ринках та будовах Німеччини та Австрії. Уряд Польщі вважає, що минулого року радянські громадяни вивезли додому майже 1 мільярд доларів, за що польській владі зараз і перепадає. Тому у жовтні минулого року був прийнятий новий закон, який забороняє наймати іноземців на роботу «Звичайно, з 2 мільйонів безробітних когось можна взяти на тимчасову роботу, — каже пан Станкевич, — але стимул до праці у них не такий, як у українців».

На думку Василя, така ж «мотивація» панує і вдома, де комуністична влада протягом десятиліть зробила людей ледащими. «Якщо хочеш заробити — заробиш», — сказав він і додав, що має наміри заснувати у Львові власну фірму і побудувати собі такий будинок, як пан Станкевич. «Я не хочу, аби мої діти, як підростуть, подалися у світи за скибкою хліба», — мовив на прощання українець Василь.

Болгарська газета «24 часа».

Підготував Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Богдан ЧАЙКОВСЬКИЙ

Тарас Шевченко

Фрагменти з роману – есе

Феномен Тараса Шевченка полягає в тому, що кожна доба відкриває в ньому щось нове для себе, співзвучне своєму часові. Тож не просто виправданим, а доцільним і корисним є кожне звернення наступних поколінь дослідників і читачів до такого унікального явища.

В ряду відомих нам біографічних творів про Великого Кобзаря романесе Б. Чайковського «Тарас Шевченко» вирізняється оригінальністю як за масштабами й характером залучення фактичного матеріалу, так і за його стильовим оформленням.

Автор правдиво й образно відтворює життя і творче зростання найвизначнішого українського поета й художника, докладно простежуючи формування його соціально - політичних, філософських поглядів, показуючи дружбу з видатними й простими людьми України, Білорусії, Литви, Польщі та Росії, висвітлюючи участь у таємному політичному Кирило-Мефодіївському братстві, описуючи десятирічне поневіряння в солдатах, змальовуючи нескитний характер поета-борця, який і після тяжкого заслання кликав народ «гострити сокиру».

Зі сторінок твору Шевченко постає перед читачем як живий у всій своїй величі, геніальності, людській простоті.

Пропонуємо читачам «Голосу України» кілька уривків з твору Б. Чайковського «Тарас Шевченко», який цього року друкуватиметься в найближчих числах журналу «Вітчизна».

Іван ВЛАСЕНКО,
редактор відділу
прози журналу
«Вітчизна».

ДИТИНСТВО

...Одного сонячного ранку восени 1822 року мама, у темно-зеленій корсетці, у синій широкій спідниці, в зеленій квітчастій хустці — вся святково усміхнена пригладила Тарасикові чуприну, наділа нову шапку, яку з батьком купила у Вільшаній на торговиці, взявши тоді з собою і сина, почепила йому через плече торбинку для книжок. Обдарувала лагідною усмішкою:

— Щасти тобі, синку! З легкої руки діда, може, людиною станеш...

Отак на восьмому році життя став Тарас учнем поки що нестихарного дяка (тобто не призначеного на посаду, а тільки обраного парафіянами за згодою попа). Дяка звали Павло Рубан, а прозивали «Сліпим Совгирем», хоч насправді сліпим він не був, а тільки підкочував під лоба своє зизе око, коли виспівував псалтир.

— Бачите, вчився Тарас добре,— звернувся до учнів сліпий Совгир,— і сьогодні буде вас частувати молочною, а не березовою кашею. Ги-ги-ги! — розреготався він громоподібно.

Хлопці весело заворушилися й собі регочучи. Тарас вийняв з кишені мідяки — не встиг простягнути дякові, як той вихопив їх, і мідяки миттю зникли в глибокій дяковій «скарбничці».

Гуртом ввалилася братія в хату, зручно розсілася, сліпий Совгир поставив горщика посеред довгого столу і сам перший покуштував кашу:

— Налітайте, отроки...

Ще кілька хвилин — і каші як не було! Порожнього горщика винесли надвір, поставили посередині. Тепер його належало розбити, і хто перший влучить палицею чи грудкою, тому гуртом скубуть вуха. Такий був звичай...

Другого дня Тарас «заходився виводити крейдою премудрі кривулі на фарбованій дошці», був він уже не псалтирник, а скорописець.

У цю, як згадував, майже щасливу пору сталися непередбачувані зміни в школі — з Києва прислали стихарного дяка, і Совгиреві довелося покинути Кирилівку. Розбіглася й шкільна братія. Хоч який безпросипний п'яниця був «приблудний» дяк, новий — «паче всіх п'яниць на світі. Тяжко проти рожна перти! І я, найтерпеливіший з братії, нарешті взяв своє начиння — таблицю, перо, каламар з крейдою та й пішов собі з миром, дивяся бувшому».

У повісті «Княгиня» Шевченко розповів історію появи цього дяка в Кирилівці. Якось на гулянці в титаря (церковного старости) місцевому дякові стало погано, а на ранок він і дуба врізав. На тій гулянці був Павло Рубан — звідки він туди потрапив, ніхто не знав. А наступної неділі, парафіяни й не згледілись, як став він на криласі й почав з попом службу правити: «проспівав обідню, прочитав апостола, та так прочитав, що громада та й сам отець Касіян тільки прицмокнули».

Високий на зріст, плечистий, схожий більше на запорожця, ніж на дяка, з громоподібним басом, «приблуда» сподобався громаді, і вона «проголосила сліпого Совгиря дяком і з почестю, що подобала його санові, ввела в школу, як у свою дідівщину. Великий чоловік — громада! Оселився він у своїй школі, і школярі, а між ними й аз невеликий, пішли до нього в науку».

Наука в школі була нібито проста — повторюй за дяком «аз, буки, веді, глагол» або «тму-мну, тля-мля» та добре запам'ятовуй, як тоді жартували, «мотай собі на вуса» Проте коли що забув, помилився або взагалі не вивчив, тоді — лихо! — лягай, раб божий, долілиць на ослона, оголюй спину, й над тобою справлятиме екзекуцію дяк-навчитель або «консул» — школяр, який виконує волю дяка. Найбільшої екзекуції завдавали у так звані «субітки», коли шмагали різками буквально кожного, без розбору — винен чи не винен: «помні день суботній».

Всі ази дякової науки сумлінно проходив і Тарас, бо прагнув знань, а іншого шляху не було. Тож пізніше він дорікав своїй долі:

...Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.

Однак терпіти знущання дяка-п'яниці доводилося Тарасові не через недолугість чи нездібність до навчання, а навпаки, виявляючи велику запопадливість до науки, він хутко все схоплював, усвідомлював і запам'ятовував. Доки інші виводять по складах слова, Тарас уже прочитав і починає нудитись; досить дякові одвернутися чи вийти на хвильку, як він — шурх! — і вже в яру, де граються його однолітки і не відають, що є на світі дякова наука. Звичайно, за такі витівки хлопчина мав одну нагороду — «ідуть два псалтирники, беруть мене, раба божого, за руки і вертають назад,—сумно іронізував поет пізніше,— сиріч ведуть до школи. А в школі, самі здорові знаєте, що роблять за втечу».

Сліпий Совгир, за визначенням поета, був норову «більше суворого, ніж веселого» і в повсякденному житті — «справжній спартанець». Своїми «субітками», видно, прагнув прищепити учнівській пастві справжній спартанський гарт — «б'є було, а тобі велить лежати, та не кричати, а не борзяся, виразно читати п'яту заповідь».

За таких-ото умов Тарас «після многотрудного дворічного випробування пройшов Граматку, Часословець і Псалтир». Після кожного «курсу навчання» школяр мав принести в школу горщик каші й дещицю мідяків. Запам'яталося Тарасові перше таке святкування після закінчення «курсу граматики». Мама звечора зварила у новому горщику молочну кашу, загорнула в рушник — хай упріває! — а наступного ранку вирядила сина, гордого й щасливого, як і сама горда й щаслива, до школи на частування.

Дяк з братією зустріли Тараса ще на порозі.

Але, мабуть, не знущання дяка і тогочасні методи навчання у дяківських школах змусили Тараса припинити освіту. В зрілому віці він з розумінням і співчуттям до носіїв тих педагогічних засад цілком реально оцінив поведінку Совгиря та йому подібних: «Пером земля тобі, сліпий Совгирю! Ти, горопахо, й сам не відав, що творив: тебе так били, і ти так бив і в простоті сердечній не добачав у тому гріха. Пером земля тобі, бідолашний мандрівнику, ти мав цілковиту рацію». Тож Тарасове навчання обірвалося не через шкільні «субітки» нового дяка, а з інших причин.

Йшло його дитинство своїм звичаєм: попри щоденні клопоти, Тарас все ж мав вільні хвилини для спілкування з природою, яку захоплено любив, для розваг з однокашниками, мав також вірного старшого товариша в особі діда Івана, повсякчас відчував турботу і тепло сестри-няні Катерини та бодай зрідка — матусі, обтяженої кріпаччиною. І раптом майже одночасно усе це обірвалося. Наприкінці січня 1823 року сестра Катерина вийшла заміж за кріпака Антона Красицького в село Зелена Діброва — дев'ятилітній Тарас втратив піклування й тепло лагідної няні. Збігло трохи більш як півроку, і хлопця спіткало перше в житті велике горе — 20 серпня померла виснажена тяжкою працею на панщині його матуся, до якої через усе життя він проніс найніжніші почуття...

У ЧАРАХ КОХАННЯ

...29 червня 1843 року, в перше літо перебування Шевченка в Україні, Гребінка відвіз його в Мойсівку — маєток поміщиці Волховської, за чоловіком родички Закревських. В день Петра і Павла вона зазвичай давала знаменитий на три губернії бал, на який збиралося «до двохсот осіб з Полтавської, Чернігівської та Київської губерній». Бал тривав три дні, туди везли напоказ наймодніші сукні, там вперше входили в моду «найновіші фігури мазурки», вигадувалися «найзнаменитіші каламбури».

Того вечора гості Волховської юрмилися біля входу в зал, і навіть манірні панії, котрі інакше не розмовляли як тільки по-французькому, і ті з цікавістю ждали, коли ж з'явиться кумир українофілів — автор «Кобзаря».

І ось він з'явився. Середній на зріст, кремезний; на перший погляд обличчя його видавалося звичайним, але очі світилися таким розумним і променистим світлом, що мимоволі звернеш на нього увагу. Коли ж до цього додати Кулішеве спостереження про «багато жіночного» в обличчі Шевченка, про його «чарівно веселий і безтурботний голос, котрий притягав до нього жінок і дітей», а ще славу автора «Кобзаря», то неважко уявити захоплення земляків його особою...

Вражений зустріччю був і поет. Його обдарували особливою увагою, жінки почали навіть читати напам'ять вірші з «Кобзаря» Він хвалив чистоту полтавської говірки, жартував, почувався як удома... З багатьма швидко зблизився; і нові знайомі палко запрошували в гостинну: Чужбинський до себе в село Ісківці, Олексій Капніст — у Ковалівку, Віктор Закревський — у Березову Рудку. Шевченко охоче погоджувався і згодом дотримав свого слова.

А бал тривав. Старовинні, минулого століття меблі, фігурні дзеркала, кришталеві люстри в золотавому освітленні, ажурні фіранки на вікнах, довкола море квітів, які так полюбляла господиня, у наймоднішому вбранні гості — усе це мало незвичайно цікавий для ока худо
вигляд.

Шевченко любив товариство
му триматися, взагалі вільно
— не розгублювався, був та
Сучасники свідчать, що він лю
во й сам часто захоплювався
коли надовго. Досить було т
якесь таке захоплення, як він

— Ат, дурниці!.. Поки з нею
щось і ворушиться в серці, а т

Зустріч йому в Мойсівці вл
вітали радо, з широко розкрит
лодий, енергійний, у розквіті
сил поет у переповненому чарі
ки й теплим сяйвом свічок у
чи у віковому парку із запамо
квітів, у оточенні безтурботно
тей, що на три дні, відцуравшис
тей, поринули у танці, забав
закоханості, — відчув себе о
збудженим, по-справжньому ш
ним!.. До однієї особи він пове
тобто разів зо три при зустрічі
цем. Сідав біля неї і все про
одну блакитну квітку з оздобле
жінка жартувала і жартома
Шевченко вхитрився і непомітн

Так оповідав про те «б
ета Чужбинський, який ро
побачив у нього сей знак-спога
му трохи зніяковів:

— Славна молодичка... Така
ся, і забудеш, а побачиш, то зн

Складається враження, що
почуття не зовсім тривке — як
флірт. Але якщо Чужбинський
йозної закоханості поета, то т
справді був глибоко закоханий
жінку і не хотів ані її виказати
кого впустити у своє серце. Це
тя любові молодого поета і худ
ки, болісні й тяжкі, бо покохав
ку, яка мала від роду 21 рік, бу
дітей і законною дружиною по
кревського, власника прибутко
ва Рудка.

Шевченка найтісніше, з в
ли у Мойсівці саме Закревські,
взяти, то учасники гуртка, до
Віктор і Михайло Закревські, С
мени, Олексій Капніст, Роман
кілька осіб. У цей приїзд, та
ни України, навряд чи Шевче
рьох років так часто бував
і так добре почувався, як
братів Михайла й Віктора, я
великими і щирими друзями
Закревської та її сестри пись
якісь безтурботні сили притяга
вариської круговерті в Березов
ри «дуже задушевної жінки»
як називали її селяни, дружин
ка, за визначенням тих же сел
ру до своїх кріпаків», котрих
шмагав на стайні...

Ганна Закревська, як свід
чарівна молода жінка. Вона
мала багато залицяльників. Не
кове залицяння на балу у Вол
жина» «жартувала й жартома
ві. Хоч його наміри вже тоді в
ні. Згодом, коли перебував
їхати в Березову Рудку, в
Закревського висловив лише о
жаль до одної-єдиної: «Ганні в
як тільки очуняю та кожух по
буду з пензлями і фарбами на
жи їй, що я аж плачу, що про
цей раз зо мною так пожартува

Скільки щирості, людського
вродливої», скільки турботи,
хвилювалася, що він не може,
малювати її портрет, скільки
ємних почуттів за рядками ціє
клаптику поганенького зеленого

А портрет «Ганни вродливо
лював згодом. Працював Шевч
протягом якоїсь декади намал
Платона Закревського, олівцем
Віктора і живописний портрет
не порівняння цих робіт — сві
у відтворенні образу Віктора
грайливо-жартівливої манери,
портреті власника Березової
ний, з дрібними рисами чолові
лице його швидше скидається
і навряд, щоб художник був
ретованого, як навряд, щоб т
дружина; натомість з портрет
проникливі очі, які видаються
сяють синявою навколо темних
на оксамитній блакиті неба
художник відтворив глибину с
тя до заміжньої жінки, — вод
ня, і «чорну» заздрість до її
десять днів у Березовій Рудці
пробуванням для Шевченково
жінки, яка причарувала його та
ма, аж чорними — голубими».

І не міг поет, від'їжджаючи
дати «Ганну вродливу». Якою
стріч? Про що вони говор
ми чи взагалі в маєтку
лишилося нерозгаданою та

Київ.

— Бачите, вчився Тарас добре,— звернувся до ...нів сліпий Совгир,— і сьогодні буде вас часту...ти молочною, а не березовою кашею. Ги-ги-ги! — ...зреготався він громоподібно.

Хлопці весело заворушилися й собі регочучи. Та... вийняв з кишені мідяки — не встиг простягнути ...кові, як той вихопив їх, і мідяки миттю зникли в ...бокій дяков'й «скарбничці».

...Гуртом ввалилася братія в хату, зручно розсіла... сліпий Совгир поставив горщика посеред довго... столу і сам перший покуштував кашу:

— Налітайте, отроки...

Ще кілька хвилин — і каші як не було! Порож... горщика винесли надвір, поставили посереди... Тепер його належало розбити, і хто перший влу... палицею чи грудкою, тому гуртом скубуть ву... Такий був звичай...

Другого дня Тарас «заходився виводити крейдою ...емудрі кривулі на фарбованій дощі», був він уже ... псалтирник, а скоропись.

У цю, як згадував, майже щасливу пору сталися ...передбачувані зміни в школі — з Києва присла... стихарного дяка, і Совгиреві довелося покинути ...рилку. Розбіглася й шкільна братія. Хоч який ...просипний п'яниця був «приблудний» дяк, новий

...рас ...нко

...«паче всіх п'яниць на світі. Тяжко проти рожна ...ти! І я, найтерпеливіший з братії, нарешті взяв ...е начиння — таблицю, перо, каламар з крейдою ...й пішов собі з миром, дивяся бувшому».

Але, мабуть, не знущання дяка і тогочасні мето... навчання в дяківських школах змусили Тараса ...ипинити освіту. В зрілому віці він з розумінням ...півчуттям до носіїв тих педагогічних засад ціл... реально оцінив поведінку Совгиря та йому по...них: «Пером земля тобі, сліпий Совгирю! Ти, го...ахо, й сам не відав, що творив: тебе так били, ... так бив і в простоті сердечній не добачав у то... гріха. Пером земля тобі, бідолашний мандрів...ку, ти мав цілковиту рацію». Тож Тарасове на...ння обірвалося не через шкільні «субітки» ново...дяка, а з інших причин.

...Ішло його дитинство своїм звичаєм: попри щоден... клопоти, Тарас все ж мав вільні хвилини для спіл...ння з природою, яку захоплено любив, для ...ваг з однокашниками, мав також вірного стар... товариша в особі діда Івана, повсякчас від...вав турботу і тепло сестри-няні Катерини та бо... зрідка — матусі, обтяженої кріпаччиною. І ...том майже одночасно усе це обірвалося. Напри... ...ці січня 1823 року сестра Катерина вийшла за...ж за кріпака Антона Красицького в село Зелена ...брова — дев'ятилітній Тарас втратив піклування ...тепло лагідної няні. Збігло трохи більш як пів...у, і хлопця спіткало перше в житті велике горе ... 20 серпня померла виснажена тяжкою працею на ...щині його матуся, до якої через усе життя він ...ніс найніжніші почуття...

У ЧАРАХ КОХАННЯ

...29 червня 1843 року, в перше літо перебуван... Шевченка в Україні, Гребінка відвіз його в Мой...ку — маєток поміщиці Волховської, за чоловіком ...дички Закревських. В день Петра і Павла вона ...вичай давала знаменитий на три губернії бал, ... який збиралося «до двохсот осіб з Полтавської, ...рнігівської та Київської губерній». Бал тривав ... дні, туди везли напоказ наймодніші сукні, там ...ерше входили в моду «найновіші фігури мазурки», ...адувалися «найзнаменитіші каламбури».

...Того вечора гості Волховської юрмилися біля ...оду в зал, і навіть манірні панії, котрі інакше ... розмовляли як тільки по-французьському, і ті з ...авістю ждали, коли ж з'явиться кумир україно...ів — автор «Кобзаря».

... ось він з'явився. Середній на зріст, кремезний; ... перший погляд обличчя його видавалося звичай...им, але очі світилися таким розумним і променис...м світлом, що мимоволі звернеш на нього увагу. ...ли ж до цього додати Кулішеве спостереження ...о «багато жіночого» в обличчі Шевченка, про ...о «чарівно веселий і безтурботний голос, котрий ...тягував до нього жінок і дітей», а ще славу авто... «Кобзаря», то неважко уявити захоплення зем...ів його особою...

Вражений зустріччю був і поет. Його обдарували ...бливою увагою, жінки почали навіть читати на... ...ні вірші з «Кобзаря». Він хвалив чистоту пол...ської говірки, жартував, почувався як удома... ...братва швидко зблизився; і нові знайомі палко ...рошували в гостини: Чужбинський до себе в се... Ісківці, Олексій Капніст — у Ковалівку, Віктор ...кревський — у Березову Рудку. Шевченко охо... погоджувався і згодом дотримав свого слова.

А бал тривав. Старовинні, минулого століття ...блі, фігурні дзеркала, кришталеві люстри в зо...равому освітленні, ажурні фіранки на вікнах, до...ала море квітів, які так полюбляла господиня, у ...імоднішому вбранні гості — усе це мало над...звичайно цікавий для ока художника, неповторний вигляд.

Шевченко любив товариство, умів чудово в ньому триматися, взагалі вільно почувався на людях — не розгублювався, був тактовний, дотепний. Сучасники свідчать, що він любив жіноче товариство й сам часто захоплювався красунями, однак ніколи надовго. Досить було тільки нагадати йому якесь таке захоплення, як він звичайно відказував:

— Ат, дурниці!.. Поки з нею балакаю, то буцімто щось і ворушиться в серці, а там і байдуже...

Зустріч йому в Мойсівці влаштували «царську» вітали радо, з широко розкритими обіймами, і молодий, енергійний, у розквіті фізичних і духовних сил поет у переповненому чарівними звуками музики й теплим сяйвом свічок у старовинному палаці чи у віковому парку із запаморочливими пахощами квітів, у оточенні безтурботної юрми молодих гостей, що на три дні, відцуравшись будь-яких умовностей, поринули у танці, забави й миттєве почуття закоханості, — відчув себе особливо піднесеним, збудженим, по-справжньому щасливим. «І... закоханим!.. До однієї особи він повертався разів зо три, тобто разів зо три при зустрічі з нею завмирав серцем. Сідав біля неї і все просив на згадку бодай одну блакитну квітку з оздоблення її сукні. Молода жінка жартувала і жартома відмовляла». Проте Шевченко вхитрився і непомітно відірвав ту квітку.

Так оповідав про те «б... ...е з... ...ння» поета Чужбинський, який ро... ...ерез ...ипадково побачив у нього сей знак-спогад. Шевченко при цьому трохи зніяковів:

— Славна молодичка... Така приємна, що, здається, і забудеш, а побачиш, то знов тебе так і тягне...

Складається враження, що сказано мовби про почуття не зовсім тривке — як про звичайнісінький флірт. Але якщо Чужбинський не спостеріг тут серйозної закоханості поета, то тільки тому, що той справді був глибоко закоханий у молоду заміжню жінку і не хотів ані її вказати будь-кому, ані будь-кого впустити у своє серце. Це було глибоке почуття любові молодого поета і художника, це були муки, болісні й тяжкі, бо покохав він Ганну Закревську, яка мала від роду 21 рік, була вже матір'ю двох дітей і законною дружиною поміщика Платона Закревського, власника прибуткового маєтку Березова Рудка.

Шевченка найтісніше, з в... ...кою п... ...гою оточили у Мойсівці саме Закревські, власне, якщо ширше взяти, то учасники гуртка, до якого входили брати Віктор і Михайло Закревські, Сергій і Яків де Бальмени, Олексій Капніст, Роман Штрандман та ще кілька осіб. У цей приїзд, та й у наступні відвідини України, навряд чи Шевчен... ...управовж чотирьох років так часто бував ... ...гостював і так добре почувався, як ... ...ських — братів Михайла й Віктора, яких називав своїми великими і щирими друзями, музикантки Марії Закревської та її сестри письменниці Софії. І не якісь безтурботні сили притягали його в орбіту товариської круговерті в Березовій Рудці, а саме чари «дуже задушевної жінки» Ганни Закревської, як називали її селяни, дружини Платона, поміщика, за визначенням тих же селян, «лютого» характеру до своїх кріпаків», котрих він часом особисто шмагав на стайні...

Ганна Закревська, як свідчили сучасники, була чарівна молода жінка. Вона вирізнялася вродою, мала багато залицяльників. Не диво, що на Шевченкове залицяння на балу у Волховської «чужа дружина» «жартувала й жартома відмовляла» поетові. Хоч його наміри вже тоді вочевидь були серйозні. Згодом, коли перебував в Яготині й ... міг приїхати в Березову Рудку, ... в записці Віктора Закревського висловив лише одне прохання і один наказ до одної-єдиної: «Ганні вродливій скажи, що як тільки очуняю та кожух пошию, то зараз і прибуду з пензлями і фарбами на цілий тиждень, скажи їй, що я аж плачу, що проклята хуртовина на цей раз зо мною так пожартувала».

Скільки щирості, людського тепла до «Ганни вродливої», скільки турботи, піклування, аби не хвилювалася, що він не може, як обіцяв, приїхати малювати її портрет, скільки невисловлених потаємних почуттів за рядками цієї наспіх написаної на клаптику поганенького зеленого паперу записки!

А портрет «Ганни вродливої» він все-таки намалював згодом. Працював Шевченко тоді шалено — протягом якоїсь декади намалював олією портрет Платона Закревського, олівцем портрет його брата Віктора і живописний портрет Ганни. Навіть побіжне порівняння цих робіт — свідчить про багато що: у відтворенні образу Віктора художник вдався до грайливо-жартівливої манери, мало не шаржу; на портреті власника Березової Рудки — маловиразний, з дрібними рисами чоловік, а червоно-рожеве лице його швидше скидається на поросячий писок, і навряд, щоб художник був прихильний до портретованого, як навряд, щоб такого могла кохати дружина; натомість з портрета Ганни дивляться проникливі очі, які видаються чорними, а насправді сяють синявою навколо темних зіниць, очі, мов зорі на оксамитній блакиті неба нічного, очі, в яких художник відтворив глибину свого молодого почуття до заміжньої жінки, — водночас і осяйне кохання, і «чорну» заздрість до її повелителя. Певно, ці десять днів у Березовій Рудці стали найбільшим випробуванням для Шевченкового серця, що прагло жінки, яка причарувала його так сильно «тими очима, аж чорними — голубими».

І не міг поет, від'їжджаючи з України, не відвідати «Ганну вродливу». Якою була ця остання зустріч? Про що вони говорили? Що між ними чи взагалі в маєтку сталося? Все це лишилося нерозгаданою таїною.

Київ.

Репліка

ЧИ ПОТРІБНІ МІСТУ БІБЛІОТЕКИ?

Десять років тому Дніпропетровський міськвиконком зобов'язав виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» збудувати на житловому масиві Тополя бібліотеку. Завод будував там власне житло, і мав потурбуватися про соціальні тили.

Керівництво ж міської мережі масових бібліотек загорілося ідеєю звести і створити неповторну книгозбірню сімейного читання. Було розроблено й проект майбутньої споруди. Вдалий — визначили, що, як то кажуть, кращої й не треба. З 1984-го — від нетерпіння та найкращих передчуттів — почали за певним планом формувати книжковий фонд...

Та Південмаш приступив до будівництва лише минулого року, бо все руки не доходили. Усе ж здавалося, що новосілля з часом відбудеться. Але...

— Щойно нас гірко розчарували і засмутили: завод передумав, оскільки нині наче не до розкошів, — каже вкрай пригнічений директор міської бібліотечної мережі Ерна Шамичкова. — в розпачі.

Південний машзавод, з'ясувалося, вирішив «перепрофілювати» це приміщення на фірмовий магазин. Підприємство розширює випуск товарів народного споживання, і воліє самостійно ними торгувати, щоб мати більші прибутки. Та й будматеріали тепер значно подорожчали, зросли інші витрати, і об'єднанню, мовляв, обтяжливо, у «подарунок» місту зводити такий об'єкт.

Обидва пояснення можна зрозуміти. Хто ж проти, щоб відкрилася крамниця повна побутової техніки? Навпаки: надумали — відкривайте. Але окремо. Бо як бути з рішенням міської влади? І що це за влада, яка дозволяє не виконувати її ухвал?

Я знаю, втім, інше: у Дніпропетровську давно звикли зневажливо, і, даруйте на слові, примітивно ставитися до бібліотек. Збиралися, наприклад, звести приміщення і для обласної наукової бібліотеки. Проект цієї новобудови у республіканському (на ті часи) конкурсі виграв перший приз. Але... П'ятнадцять років тому! Проект так і залишився на папері. Обласна бібліотека досі животіє в кількох тісних, малопридатних приміщеннях у різних куточках великого міста. Користуватися її послугами — один клопіт: замовиш потрібну книжку, чекаєш кілька днів, поки її привезуть з якоїсь «підсобки». Сотні, коли не тисячі, примірників літератури списано через такі умови зберігання.

Приємно, що в Дніпропетровську тим часом виросло кільканадцять престижних споруд. Добре, що і за теперішніх кризових обставин намагаються розширювати торговельну мережу. Хоч ліпше було б, якби наповнювали товарами наявну. Та я за інше, чимало наших сьогоденних труднощів пояснити можна тільки обмеженим інтелектуальним потенціалом суспільства, оскільки ми занедбали масовий доступ до багатющих і невичерпних скарбниць знань.

Цього факту, на превеликий жаль, не спростувати. Краще робити з нього мудрі висновки.

Микола **НЕЧИПОРЕНКО**.
Дніпропетровськ.

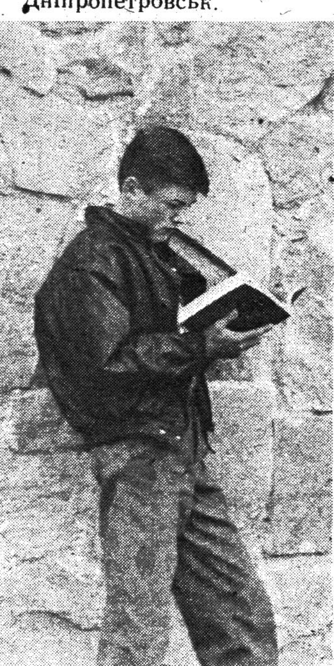

НЕ ОСО... А СКЛАД...

Указом Президента України від 27 січня 1992 року командуючим військами Одеського військового округу призначено генерал-лейтенанта Віталія РАДЕЦЬКОГО. Публікуємо його перше інтерв'ю на новій посаді.

— Віталію Григоровичу, зі вступом на нову посаду у вас додалося турбот, розширилося коло обов'язків і відповідальності. З чого ви почали?

— Звичайно ж, із знайомства з людьми. Треба знати, хто тебе оточує, з ким доведеться працювати. На це пішли перші тижні. Цей процес триває і триватиме далі. Зустрічі й бесіди зі службовими особами в штабі округу, поїздки у війська — ось чим в основному заповнений мій час. Однак це зовсім не екскурсійні поїздки. Україна створює власні Збройні Сили. І робити тут для всіх — непочатий край. Верховна Рада країни прийняла цілий пакет законів про військове будівництво, обговорює проекти інших документів. Їхній смисл і зміст треба донести до всього особового складу. В цьому я вбачаю і своє завдання, і завдання всіх генералів, офіцерів та прапорщиків округу.

Слід відстоювати інтереси військовослужбовців, показувати на конкретних прикладах, що, зобов'язавши нас захищати незалежність України, її уряд і народ роблять усе, щоб забезпечити соціальний захист військовослужбовців. Особлива увага приділяється сьогодні найгострішому, мабуть, питанню — житловому. Лише в Одесі в нинішньому році планується здати близько трьохсот квартир для офіцерів та прапорщиків. Причому будівництво житла по округу безупинно зростатиме.

— Оскільки мова зайшла про початок вашої діяльності на новій посаді, то скажіть, якими, з урахуванням бачених вами проблем, були перші накази командуючого військами округу?

— Це були накази з вимогою забезпечити повну цілісність техніки, озброєння, речового та іншого майна, унеможливити їх вивезення за межі України та продаж.

Далі — виробили, пропозиції Міністерству оборони України з питань реформування військ округу на існуючій базі.

Дано також вказівки щодо уточнення планів бойової підготовки. У зв'язку з обмеженням поставок паливно-мастильних матеріалів окремі заняття рекомендовано проводити без техніки.

— Армійська тема, як і раніше, залишається однією з головних у суперечках політиків, у дискусіях і в пресі. Як ви оцінюєте внутрішні процеси, що відбуваються ні... ні в Збройних ... ни?

— Ситуація ... утім, і в кра... на мій погляд ... та. Ясно, що ... люди неоднoз... і висловлюван... аж надто поля... ний в одному ... разі не можна ... ції й нерозумі... проектувати н... редовище. Це ... печно. І саме ... вдячне. Народ ... голосував за ... Сили. Отже, ... лам України ... з своїх основ... командуючий ... ругу я вбача... му роз'яснен... ду України, ... на консолідац... го корпусу, з... вих відносин ... колективах. А ... лишнього цен... розвиток про... Збройних Си... речені на про... но. Армійські ... стрилися кат... розв'язати їх ... національних ... мені здається, ...

І ще хотіл... ось що. Остан... рет армії пи... вило, чорним... че в нас геть ... й нічого, крім ... в погонах не ... дозвольте за... ми хочемо ... Збройні Сили, ... піху не принес... тикувати нед... чорнити все ... допомагати а... недуги. Тоді, ... й вилікується ... сильнішою бу...

— Ви досн... вили своє ста... йних Сил Укр... ній зустрічі ... раїни з кері... військ, що д... території на... Якими ви бач... ли України в... Чи будуть пр... мінності між ... ми Силами ... юзу?

— Загальн... Збройних Си... сумніву, треб... ти, що й роби... ністерство об... що сили й з... змінюватися ... обстановки, а... із збереження... забезпечують ... ності їх повне... ведення до ві... реб.

 ГОЛОС України

неповторний
дово в ньо
і на людях
дотепний.
е товарист
, однак ні
адати йому
відказував:
то буцімто
же...
«царську»
зами, і мо
і духовних
ками музи
ому палаці
пахощами
олодих гос
іх умовнос
ве почуття
піднесеним,
і... закоха
зів зо три,
мирав сер
дку бодай
ні. Молода
а. Проте
ту квітку
ння» по
инадково
ю при цьо

цо, здасть
і тягне...
мовби прс
нінсіиький
іг тут сер
, що той
заміжню
, ані будь
же почут
були му
Закревсь
гір до двох
атона За
Березо

ою оточи
о ширше
или брати
з Де Баль
на та ще
ні відвіди
овж чоти
тостював
ських
ав своїми
Марії
фії. І не
орбіту
саме ча
кревської,
поміщи
характе
особисто

ики, була
вродою,
Шевчен
ужа дру
» поето
міг сери
міг при
Віктора
і один
ажи, що
аз і при
ень, ска
вина на

«Ганни
аби не
приїхати
потан
сьної на
иски!

ки нама
алено —
портрет
го брата
побіж
агато що
дався до
ржу; на
ловираз
о-рожеве
писок,
до порт
охати
ивляєтся
асправді
мов зорі
в яких
почуте
кохан
вно, ці
ими ві
прагло
ими очи

не відві
зу
мж ни
Все це

Репліка

ЧИ ПОТРІБНІ МІСТУ БІБЛІОТЕКИ?

Десять років тому Дніпропетровський міськвиконком зобов'язав виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» збудувати на житловому масиві Тополя бібліотеку. Завод будував там власне житло, і мав потурбуватися про соціальні тили.

Керівництво ж міської мережі масових бібліотек загорілося ідеєю звести і створити неповторну книгозбірню сімейного читання. Було розроблено й проект майбутньої споруди. Вдалий — визначили, що, як то кажуть, кращої й не треба. З 1984-го — від нетерпіння та найкращих передчуттів — почали за певним планом формувати книжковий фонд...

Та Південмаш приступив до будівництва лише минулого року, бо все руки не доходили. Усе ж здавалося, що новосілля з часом відбудеться. Але...

— Щойно нас гірко розчарували і засмутили: завод передумав, оскільки нині наче не до розкошів, — каже вкрай пригнічений директор міської бібліотечної мережі Ерна Шамичкова. — в розпачі.

Південний машзавод, з'ясувалося, вирішив «перепрофілювати» це приміщення на фірмовий магазин. Підприємство розширює випуск товарів народного споживання, і воліє самостійно ними торгувати, щоб мати більші прибутки. Та й будматеріали тепер значно подорожчали, зросли інші витрати, і об'єднанню, мовляв, обтяжливо, у «подарунок» місту зводити такий об'єкт.

Обидва пояснення можна зрозуміти. Хто ж проти, щоб відкрилася крамниця повна побутової техніки? Навпаки: надумали — відкривайте. Але окремо. Бо як бути з рішенням міської влади? І що це за влада, яка дозволяє не виконувати її ухвал?

Я знаю, втім, інше: у Дніпропетровську давно звикли зневажливо, і, даруйте на слові, примітивно ставитися до бібліотек. Збиралися, наприклад, звести приміщення і для обласної наукової бібліотеки. Проект цієї новобудови у республіканському (на ті часи) конкурсі виграв перший приз. Але... П'ятнадцять років тому! Проект так і залишився на папері. Обласна бібліотека досі животіє в кількох тісних, малопридатних приміщеннях у різних куточках великого міста. Користуватися її послугами — один клопіт: замовиш потрібну книжку, чекаєш кілька днів, поки її привезуть з якоїсь «підсобки». Сотні, коли не тисячі, примірників літератури списано через такі умови зберігання.

Приємно, що в Дніпропетровську тим часом виросло кільканадцять престижних споруд. Добре, що і за теперішніх кризових обставин намагаються розширювати торговельну мережу. Хоч ліпше було б, якби наповнили товарами наявну. Та я за інше, чимало наших сьогоденних труднощів пояснити можна тільки обмеженим інтелектуальним потенціалом суспільства, оскільки ми занедбали масовий доступ до багатющих і невичерпних скарбниць знань.

Цього факту, на превеликий жаль, не спростувати. Краще робити з нього мудрі висновки.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

НЕ ОСОБОВИЙ СКЛАД, А СКЛАД ОСОБИСТОСТЕЙ

Указом Президента України від 27 січня 1992 року командуючим військами Одеського військового округу призначено генерал-лейтенанта Віталія РАДЕЦЬКОГО. Публікуємо його перше інтерв'ю на новій посаді.

— Віталію Григоровичу, зі вступом на нову посаду у вас додалося турбот, розширилося коло обов'язків і відповідальності. З чого ви почали?

— Звичайно ж, із знайомства з людьми. Треба знати, хто тебе оточує, з ким доведеться працювати. На це пішли перші тижні. Цей процес триває і триватиме далі. Зустрічі й бесіди зі службовими особами в штабі округу, поїздки у війська — ось чим в основному заповнений мій час. Однак це зовсім не екскурсійні поїздки. Україна створює власні Збройні Сили. І роботи тут для всіх — непочатий край. Верховна Рада країни прийняла цілий пакет законів про військове будівництво, обговорює проекти інших документів. Їхній смисл і зміст треба донести до всього особового складу. В цьому я вбачаю і своє завдання, і завдання всіх генералів, офіцерів та прапорщиків округу.

Слід відстоювати інтереси військовослужбовців, показувати на конкретних прикладах, що, зобов'язавши нас захищати незалежність України, її уряд і народ роблять усе, щоб забезпечити соціальний захист військовослужбовців. Особлива увага приділяється сьогодні найгострішому, мабуть, питанню — житловому. Лише в Одесі в нинішньому році планується здати близько трьохсот квартир для офіцерів та прапорщиків. Причому будівництво житла по округу безупинно зростатиме.

— Оскільки мова зайшла про початок вашої діяльності на новій посаді, то скажіть, якими, з урахуванням бачених вами проблем, були перші накази командуючого військами округу?

— Це були накази з вимогою забезпечити повну цілісність техніки, озброєння, речового та іншого майна, унеможливити їх вивезення за межі України та продаж.

Далі — виробили пропозиції Міністерству оборони України з питань реформування військ округу на існуючій базі.

Дано також вказівки щодо уточнення планів бойової підготовки. У зв'язку з обмеженням поставок паливно-мастильних матеріалів окремі заняття рекомендовано проводити без техніки.

— Армійська тема, як і раніше, залишається однією з головних у суперечках політиків, у дискусіях і в пресі. Як ви оцінюєте внутрішні процеси, що відбуваються ні в Збройних Силах України?

— Ситуація в армії, як, утім, і в країні в цілому, на мій погляд, дуже непроста. Ясно, що й оцінюють її люди неоднозначно. Позиції і висловлювання тут бувають аж надто полярні. Та впевнений в одному: ні в якому разі не можна особисті амбіції й нерозуміння обстановки проектувати на армійське середовище. Це дуже небезпечно. І саме заняття це невдячне. Народ України проголосував за власні Збройні Сили. Отже, Збройним Силам України — бути! І одне з своїх основних завдань як командуючий військами округу я вбачаю в грунтовному роз'ясненні політики уряду України, спрямованому на консолідацію офіцерського корпусу, зміцнення здорових відносин у військових колективах. А всі спроби колишнього центру припинити розвиток процесів створення Збройних Сил України приречені на провал. Надто пізно. Армійські проблеми загострилися катастрофічно, і розв'язати їх у масштабах національних Збройних Сил, мені здається, буде простіше.

І ще хотілось би додати ось що. Останнім часом портрет армії пишеться, як правило, чорними барвами. Наче в нас геть усе негативне й нічого, крім лайки, людина в погонах не заслуговує. Але дозвольте заперечити! Якщо ми хочемо створити міцні Збройні Сили, такі методи успіху не принесуть. Треба критикувати недоліки, але не чорнити все без розбору, а допомагати армії позбутися недуги. Тоді, впевнений, вона й вилікується швидше, й сильнішою буде.

— Ви досить чітко висловили своє ставлення до Збройних Сил України на недавній зустрічі Президента України з керівним складом військ, що дислокуються на території нашої держави. Якими ви бачите Збройні Сили України в майбутньому? Чи будуть принципові відмінності між ними і Збройними Силами колишнього Союзу?

— Загальну структуру Збройних Сил України, без сумніву, треба істотно міняти, що й робить сьогодні Міністерство оборони. Вважаю, що сили й засоби можуть змінюватися відповідно до обстановки, але обов'язково із збереженням структур, які забезпечують у разі необхідності їх повне і своєчасне доведення до військових потреб.

Я вже казав про те, що тепер ми виробляємо пропозиції щодо реформування військ округу. Після проведення військової реформи Збройні Сили України будуть меншими за складом, мобільнішими, технічно краще оснащеними.

— А де знаходиться ключова ланка у вирішенні завдань, які стоять перед військами округу?

— У низових ланках — взводах, ротах, батареях, батальйонах й дивізіонах. Саме в них, як відомо, куються бойова виучка і боєготовність.

Хотів би також наголосити на ролі офіцерів і прапорщиків цих ланок у виховній роботі. Знайомство з округом, зустрічі у військах зайвий раз підтвердили той факт, що саме ці категорії керівників недооцінюють значення роботи з підлеглими, інформування про прийняті в Україні законодавчі акти з питань військового будівництва, роз'яснення їхньої суті.

Ситуацію можна і треба виправити. І успіх справи тут, на мій погляд, залежатиме від активної й цілеспрямованої діяльності офіцерів та прапорщиків. Тому що саме вони найближче знаходяться до солдатів і сержантів.

— Закінчився процес реформування політичних органів, департизації армії. Виникає запитання: хто ж займатиметься вихованням особового складу, розв'язанням його проблем?

— У військах округу йде процес гуманізації служби. Сьогодні, мабуть, треба відмовитися від такого формулювання, як «особовий склад», а говорити про склад ОСОБИСТОСТЕЙ. Військові підрозділи — це не абстрактне аморфне об'єднання людей, а, повторюю, колектив особистостей. Виходячи з цього й будуватиметься виховний процес. Він, до речі, не припинявся ні на хвилину. Виховний процес нині, якщо можна так сказати, олюднюється. А конкретно в ньому беруть участь офіцери і прапорщики, які мають підлеглих. Це завдання вирішуватимуть і помічники командирів з виховної роботи. Ми дуже сподіваємось на їхню допомогу.

— Яка ж доля колишніх політпрацівників? Виходить, що їхні досвід і знання армії вже не потрібні...

— Не згоден з таким твердженням. До долі кожного політпрацівника у військах округу поставилися по-людськи. Всі вони пройшли атестацію, після якої частину з них було рекомендовано для роботи в нових структурах виховання, частину було призначено на командні й штабні посади. А тих, хто відслужив встановлені законом строки, було звільнено в запас. Ми дуже бережно поставилися до кадрів політскладу.

— Віталію Григоровичу, без сумніву, одне з найболючіших сьогодні питань — житлове. Не секрет, що багато офіцерів, прапорщиків поневіряється по чужих кутках, платить шалені гроші за халупи. Що рік нинішній нам готує?

— Справді, житлова проблема — одна з найгостріших. У 1992 році на будівництво в окрузі виділяється 195 мільйонів карбованців. Це на 8 відсотків перевищує асигнування 1991 року. А на житло з цієї суми виділяється 74 відсотки. Планується ввести в експлуатацію 134.7 тисячі квадратних метрів житла, або 2840 квартир. Проте власне будівництво, звичайно, не розв'яже проблеми житла. Ми розраховуємо на будівельні потужності місцевих Рад. На жаль, деякі з них досить неохоче приймають кошти на пайову участь, іноді висувають необгрунтовано завищені відсотки відрахувань. Крім житла, в 1992 році передбачається ввести в експлуатацію школу в селищі Чорноморському на 1120 учнів, дитячий садок на 330 місць у місті Тирасполі. Почнеться будівництво середньої школи в Болграді, торгового центру в Чорноморському. Крім цього, передбачається відрахування в розмірі 7,4 відсотка від обсягу житлового будівництва на об'єкти торгівлі, які підуть на спорудження об'єктів торгівлі під час будівництва житлових будинків. Так у житлових будинках в Одесі по вулиці Малиновського передбачається розмістити на перших поверхах кафе і дитячу поліклініку. В Біляївці буде споруджено 20-квартирний будинок з магазином, в Рауховці — 60-квартирний будинок з магазином і комбінатом побутового обслуговування, в Сімферополі — 80-квартирний будинок з книжковим магазином.

— Як складатиметься подальша доля офіцерів, які не присягнули на вірність Україні?

— По кожному з них буде прийнято окреме рішення. Ніякого тиску на них, ніяких переслідувань. Частина з цих офіцерів вирішила звільнитися, решта за бажанням буде переведена в інші регіони колишнього Союзу. І особливих проблем я тут не бачу.

— І останнє запитання. Чи можуть бути спокійні батьки за своїх синів, які проходять службу в Одеському військовому окрузі?

— Однозначно відповім — нехай не хвилюються. Ми робитимемо все можливе, щоб їхні діти могли служити в спокійній обстановці, чесно й добросовісно виконували свій військовий обов'язок.

Інтерв'ю вів В'ячеслав ВОРОНКОВ, начальник прес-центру Одеського військового округу (спеціально для «Голосу України»).

ПАНОВЕ!
В умовах інфляції ми пропонуємо єдиний вірний шлях примножити свої статки, вклавши гроші у нерухомість! Ціни на нерухомість, панове, зростають щодня!

Запам'ятайте — **13 березня 1992 року відбудеться Аукціон нерухомості**, на якому буде представлено за карбованці:

Всі консультації ми радо дамо Вам по телефонах з 10.00 до 19.00 щодня.

КИЇВ
4-кімнатна (вул.Сабурова, заг.пл. - 89,5 кв.м) — 1.000.000; 3-кімнатна (вул.Празька, заг.пл. - 59,5 кв.м) — 800.000; 3-кімнатна (вул.Шліхтера, заг.пл. - 55,8 кв.м) — 600.000; 3-кімнатна (Лісний масив, заг.пл. - 57,7 кв.м) — 1.300.000; 3-кімнатна (Нивки, заг.пл. - 55,7 кв.м) — 2.500.000; 2-кімнатна (вул.Пожарського, заг.пл. - 42,2 кв.м) — 500.000; 1-кімнатна (ул.Алішера Навої, заг.пл. - 28,9 кв.м) — 300.000; 1-кімнатна (вул.Ківвідзе, заг.пл. - 30,6 кв.м) — 500.000; 1-кімнатна (Мінський р-н, заг.пл. -32,7 кв.м) — 500.000; частина будинку (Ленінградський р-н, с.Ново-Біличи, заг.пл. - 27 кв.м) — 70.000; дача (с.Глеваха, 1-поверховий цегляний будинок) — 340.000; дача (Вишгородський р-н, 1-поверховий цегляний будинок) — 180.000;

СЕВАСТОПОЛЬ
2-кімнатна (Гагарінський р-н, бухта Камишова, житл.пл. -30 кв.м) — 3.000.000; 1-кімнатна (Гагарінський р-н, бухта Стрелецька, житл.пл. - 16,7 кв.м) — 2.000.000; 1-кімнатна (Ленінський р-н, вул.Острякова, житл.пл. - 12 кв.м) — 1.500.000;

Тернопільська область, м.Чортків
1-кімнатна (заг.пл. - 30,2 кв.м) — 160.000;

Черкаська область, Жашківський р-н
1/2 частина будинку (заг.пл. - 22,2 кв.м) — 20.000.

Наші телефони:
224-65-78,
224-14-98,
224-82-36,
224-55-81.

Панове, за правилами Аукціону його учасником може стати будь-яка юридична або фізична особа незалежно від місця проживання або прописки, що заздалегідь перерахувала заставу в розмірі 10% від стартової ціни кожного об'єкта, на котрий претендує учасник.
У нас немає проблем, панове, і цілковита конфіденційність!
На переможців Аукціону чекає квартира в столиці України!
Це не жарт, панове, а Ваш шанс!
РОБІТЬ ВАШІ ЗАЯВКИ, ПАНОВЕ!
Для Вас ми працюємо без вихідних!

Уставной фонд — 200 млн. руб.

ПО «Завод имени Малышева» приглашает юридических лиц выступить учредителями Акционерного общества закрытого типа для совместного завершения строительства высоконасыщенного информатикой уникального комплекса зданий Бизнес-центра общей полезной площадью 16300 м² и дальнейшей совместной коммерческой и предпринимательской деятельности.

Предполагаемый уставной фонд – 200 МЛН. РУБ. Стоимость акции — 5 МЛН. РУБ. В пакете не менее 2-х и не более 10-ти АКЦИЙ.

Предполагается создание дочерних АО: банка, страхового общества, АО по производству семейства мини-дизелей (500 ТЫС. В ГОД) на базе производства ПО «Завод имени Малышева» и крупнейшего в СНГ КБ дизелестроения, АО по производству мини-тракторов (50 ТЫС. В ГОД), др. коммерческие и строительные структуры.

По запросу Вам будут направлены ТЭО и проекты учредительных документов.

Адрес: 310037, г. Харьков, ул. Соича, 4, Оргкомитет. Телефон (0572) — 26-60-32.

Факс (0572) — 27-66-46 для Моисеева.

ВНИМАНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ПРЕДПРИЯТИЙ И ОРГАНИЗАЦИЙ!

Если вы хотите наладить связи с зарубежными фирмами, заинтересованными в сотрудничестве с предприятиями Украины, предлагаем заполнить бланк коммерческого предложения, и мы поможем вам найти партнеров, информация о которых сохраняется в банке данных фирмы ДАМЕ (штаб-квартира в г. Прага, ЧСФР). Заполненные бланки направлять в представительство фирмы в г. Киеве по адресу: 2520С1, Киев-1, ул. Крещатик, 32-а, НИИ социально-экономических проблем г. Киева, «Информэкобанк».

Телефоны для справок: 221-27-47, 221-26-33.

КОММЕРЧЕСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ИНФОРМАЦИЯ О ПРЕДПРИЯТИИ

Название ______
Адрес почтовый ______
Руководитель (ф. и. о.) ______
Телефон ______ Телефакс ______ Телекс ______
Реквизиты банка ______
Форма собственности ______

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ЗАКУПКЕ ПРОДУКЦИИ ЗА РУБЕЖОМ (ИМПОРТ) НОМЕНКЛАТУРА ПРОДУКЦИИ

1. 3.
2. 4.

Форма оплаты: валюта, бартер ______
Одноразовая поставка или постоянная ______

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ПРОДАЖЕ ПРОДУКЦИИ ЗА РУБЕЖ (ЭКСПОРТ) НОМЕНКЛАТУРА ИЗДЕЛИЯ СОБСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА И ОТХОДОВ СЫРЬЯ

1. 3.
2. 4.

Одноразовая поставка или постоянная ______

ПРЕДЛОЖЕНИЯ О СОЗДАНИИ СП

Вид деятельности ______
Продукция, производимая совместно, ______
что нужно от иностранного партнера ______

ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ СОЗДАНИЯ СП ИЛИ ДЛЯ КООПЕРАЦИИ

Наличие площадей ______
Наличие инфраструктуры ______
Наличие сырья ______
Наличие оборудования ______
Наличие раб. силы ______
Наличие технологии ______

«ВЕДА» ПРОПОНУЄ

Електронні ваги трикілограмові та шестикілограмові на будь-які смаки з визначенням маси, вартості товару і їх цифрової індикації ви придбаєте тільки у нас.

Ваги точні, надійні та зручні в користуванні. Тарілка з нержавіючої сталі не піддається корозії. Отже, зважувати можна найрізноманітніші продукти.

Ваги стануть і надійним помічником у роботі, і окрасою прилавків власників магазинів, кафе, ресторанів.

Продаємо також оптом і вроздріб ваги медичні для зважування немовлят, ваги побутові настільні та підлогові, бетонорозчинозмішувачі, електрошашличниці, електрогребінці, прилади приймально-контрольні пожежні, повідомлювачі пожежні.

Київське ВО «Веда», 252057, Київ, вул. Смоленська, 31/33.

Тел. 446-12-71, 441-78-89,

Факс (044) 446-14-50.

МАЛОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ «ИНСАЙТ» — ДЛЯ ВСЕХ, КТО ИНТЕРЕСУЕТСЯ БУХГАЛТЕРСКИМ УЧЕТОМ

Бухгалтерский учет — язык бизнеса, и мы поможем Вам им овладеть! Ведущими специалистами Киевского института народного хозяйства подготовлен к изданию **«Бухгалтерский словарь»**, который содержит краткую трактовку более **700** учетных терминов.

Издание будет рассылаться по предварительным заявкам **(цена одного сборника — 109 рублей)**. Срок рассылки — один месяц со дня получения заявки.

Для предприятий и частных лиц предоплата на р/с **№ 501161700/468424 в Легбанке ОПЕРУ Горуправления национального банка г. Киева, МФО 322249** (в письмо-заявку вложить копию платежного поручения или квитанцию о почтовом переводе).

Адрес: 252023, Киев-23, ул. Шота Руставели, 38. Телефон: 546-04-09 (с 14 до 18 часов).

ПРЕДПРИЯТИЕ ПРОИЗВОДИТ ПРОДАЖУ

автомобилей-самосвалов **МоАЗ-7505** грузоподъемностью **23 т;** самоходных скреперов **МоАЗ-6014,** емкостью ковша **8—11 м³**, возможна поставка и замена отдельно скреперного тягача, а также запасных частей к указанным машинам. Обеспечивается сервисное обслуживание машин производства Могилевского автозавода.

Тел. (044) 227-62-28.

РУКОВОДИТЕЛЯМ КОЛХОЗОВ, СОВХОЗОВ, ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ, АРЕНДАТОРАМ И ФЕРМЕРАМ!

Переяслав-Хмельницкий завод точного машиностроения предлагает резинотехнические изделия: манжеты, кольца уплотнители, диафрагмы, амортизаторы для
— комбайнов СК-5;
— экскаваторов Э 02621, ПЭА, ПЭА-1;
— тракторов Т-70, Т-74, Т-75;
— двигателей тракторов ЮМЗ, МТС;
— стогометательницы КУН-10;
— двигателей Д606;
— тормозных цилиндров автомобилей «Москвич», «УАЗ».

Изделия соответствуют ГОСТам, обладают высокой надежностью.

Наш адрес: 256110, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская область, ул. Петровского, 34. Телефон (04467) 539-13.

ПОНЕДІЛОК

9 БЕРЕЗНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Фільм-опера «Спокута».
10.30 Канал «Д».
11.30 Програма фільмів студії «Укртелефільм». Телефільми «Щаслива», «Горлиця».
12.10 УТН.
12.25 Музичний фільм «Шляхи Кобзарські».
16.00 УТН
16.15 Для дітей. Чиста криниця.
16.45 Спадщина. Народні промисли Кіровоградщини.
17.20 Документальний фільм «Доля художника Тараса Шевченка». («Укркінохроніка»).
18.00 Літературно-мистецьке свято до 178-ї річниці від дня народження Т. Г. Шевченка. Трансляція з Палацу культури «Україна». У перерві — ДНІПРО. Інформаційна програма.
21.00 На добраніч, діти!
21.15 Акценти.
21.30 Кінозустрічі. 1 частина.
22.45 УТН.
23.05 Кінозустрічі 2 частина.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.25 Це було... було...
14.45 «Повістка до суду». Художній телефільм. 1 серія.
[illegible]5 Мультфільм.
[illegible]5 Разом з чемпіонами.
17.00 Новини.
17.20 Футбольний огляд.
17.45 Прем'єра рубрики: «НЕП».
18.15 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Чаша терпіння».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
[illegible]40 «Нова студія» представляє: «Репортер ВМ».
22.00 Авторське телебачення. У перерві — 23.00 Новини.
23.35 «Нова студія» представляє. Музичний дайджест.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.20 Італійська мова.
8.50 Дозвілля. Колекціонер.
9.05 Ділова жінка.
9.50 Від за від.
10.20 Бесіди про російську культуру.
11.[illegible] Діалоги дилетантів.
11.40 Тема з варіаціями.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Дитяча година (з уроком французької мови).
16.00 Джазовий понеділок у «Золотиці».
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір: шляхи і перехрестя.
17.40 Дозвілля. Домашній клуб.
17.55 Хореографічні мініатюри.
18.10 Майстри жердини. Міжнародний турнір у Донецьку*.
18.55 Телебіржа інформує.*
19.15 Київська панорама.*
19.35 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик*.
20.50 Чемпіонат України з футболу. «Чорноморець» — «Темп». 2 тайм.*
21.35 Музичний фільм «Ой, та йшли хлопці з ярмарку».*
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 П'яте колесо.
23.05 Один на один при свідках. «Група «Любе».
23.45 Співає народний артист України Г. Гаркуша.*

---

* Передачі II програми УТ.

У програмах телебачення можливі зміни. Стежте за щоденними повідомленнями дикторів телебачення і радіо.

ВІВТОРОК

10 БЕРЕЗНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Документальний фільм «Тарас». («Укркінохроніка»).
10.00 Кукурік-шоу.
11.00 Доброго вам здоров'я. Жіночі консультації.
11.30 Дума Кобзарева. Літературно-музична композиція. В перерві — 12.25 УТН.
16.00 УТН.
16.15 Моє дружнє посланіє. Співає Великий дитячий хор Держтелерадіомовної компанії України.
16.45 Живе слово. Українська мова у школах м. Миколаєва.
17.20 Відверта розмова. Земельна реформа.
18.00 Концерт Державної академічної хорової капели «Думка».
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Благодійний телевізійний вечір, присвячений пам'яті Т. Г. Шевченка. В перерві — На добраніч, діти! УТН.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільм.
7.45 Разом з чемпіонами.
8.30 Прем'єра художнього телефільму «Гра з вогнем». 1 серія.
9.45 Радіаційний контроль і безпека.
10.05 Фермата.
10.35 Футбольний огляд.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.25 Чемпіонат і Кубок СНД зі спортивної гімнастики.
13.25 Блокнот.
13.30 Це вам потрібно!
13.45 Торговий ряд.
14.00 Новини.
14.25 Уроки Ольги Іванової.
14.40 «Повістка до суду». Художній телефільм. 2 серія.
15.55 Дитячий музичний клуб.
16.40 Мультфільм.
17.00 Новини.
17.20 Й.-С. Бах. «Бранденбурзький концерт» № 6.
17.40 Тема.
18.25 Прем'єра художнього телефільму «Гра з вогнем». 1 серія.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Телевізійне знайомство. Урмас Отт розмовляє з Лехом Валенсою.
21.40 Фермата.
22.10 Вікно в Європу.
22.20 Хокей. Чемпіонат СНД. «Динамо» (Москва) — «Хімік». 3 період.
23.00 Новини.
23.25 Матч за звання чемпіона світу з кікбоксингу.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Французька мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Дай лапу, друже.
8.05 Французька мова. 2 рік.
8.35 Дитяча година (з уроком французької мови).
9.35 Тиша № 9.
10.45 Мультфільм.
10.55 П'яте колесо.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 ТрансРосефір: «Кавказ-ревю».
15.45 Простір +.
16.15 Великий Толкай — село мордовське.
16.45 ТІНКО.
17.00 Християнська програма.
17.30 Дозвілля. Під знаком Риб.
17.45 Парламентський вісник Росії.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*
19.15 Київська панорама.*
19.35 Студія «1 грудня».*
20.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ*.
22.30 Вікна.*
22.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

СЕРЕДА

11 БЕРЕЗНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Телефільм «Голуби, мої ви любі...».
9.20 Авторський концерт композитора Олександра Злотника.
11.40 Шкільний екран. 10 кл. Українська література. М. Хвильовий. «Мати».
12.10 УТН.
12.25 С. Рахманінов Третій концерт для фортепіано з оркестром.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Джерельце.
16.55 Шевченко-художник.
17.25 Школа радіаційної гігієни. Імунітет та радіація.
17.40 Концерт, присвячений 120-річчю від дня народження Ф. Колесси.
19.00 ДНІПРО. Інформаційний випуск.
19.35 Віват, таланти. Концерт лауреатів міжнародних конкурсів.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Акценти.
21.20 Художній фільм «Асса». 1 серія,
22.35 УТН.
22.55 Художній фільм «Асса». 2 серія.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільм.
7.50 Дитячий музичний клуб.
8.35 Прем'єра художнього телефільму «Гра з вогнем». 2 серія.
10.10 Хореографічні композиції К. Голейзовського.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.25 Г. Доре. Життя в мистецтві.
12.15 Інститут людини.
12.55 Як досягти успіху.
13.10 Блокнот.
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.25 Сьогодні і тоді.
14.55 «Аревік». Художній телефільм. 1 серія.
16.00 Мультфільм.
17.00 Новини.
17.20 Прем'єра документального телефільму «Прощавай, диктатуро».
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Гра з вогнем». 2 серія.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «Чорний ящик».
21.20 Концерт З. Сотківави.
22.20 Хокей. Чемпіонат СНД. ЦСКА — «Крила Рад». 3 період.
23.00 Новини.
23.25 Музичний прогноз.
23.55 Тхеквондо. Міжнародний турнір.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Німецька мова. 1 рік.
7.50 Під знаком Риб.
8.05 Німецька мова. 2 рік.
8.35 К-2 представляє.
11.50 Підтримувати вогонь.
12.20 Мене видали на поверхню.
13.00 Вісті.
15.00 Дитяча година (з уроком англійської мови).
16.00 Школа менеджерів.
16.30 Осінь життя.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір. «В одному мисливському угідді».
17.45 Дозвілля. Дай лапу, друже.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*
19.30 Київська панорама.*
19.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

ЧЕТВЕР

12 БЕРЕЗНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Художній фільм «Горобець також птах».
10.20 Музичний фільм «Весела прогулянка».
10.35 Шкільний екран. 6 кл. Російська література. Розвиток мови. Опис природи.
11.05 Канал «Д».
12.05 УТН.
12.20 І пісня в кольорі бринить. Мальовнича Косівщина.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Веселка.
16.45 Республіканська фізико-математична школа. Фізика. Розвиток засобів зв'язку.
17.15 Концерт духовної музики.
18.15 Живе слово. Відповіді на листи.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Віче.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Акценти. Київ. Бейрут. Тегеран.
21.30 Молодіжна студія «Гарт». НЕП, АРС, «Диск».
23.30 УТН.
23.50 Екран пригодницького фільму. Художній фільм «Випадок в аеропорту». 1 серія.

1 КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.30 Мультфільм.
8.30 Концерт ансамблю танцю Білорусі.
9.15 Смутний пейзаж Росії.
10.00 Концерт З. Сотківави.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.25 Під знаком «Пі».
12.15 Прем'єра документального телефільму «Ходіння по колу».
12.45 Л. Бернстайн. Симфонічні танці з мюзиклу «Вестсайдська історія».
13.10 Блокнот.
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.25 «Аревік». Художній телефільм. 2 серія.
15.30 Мультфільм.
15.35 Виступ Камчатського камерного оркестру.
16.00 Фільм — дітям. «Восьминоги з другого поверху». 1 серія.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.05 Досьє.
18.30 Фільми режисера Г. Данелія. «Я крокую по Москві».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «Веді».
21.40 Театральні зустрічі.
23.00 Новини.
23.25 «Бізнес і діти». Благодійний концерт популярних артистів естради у Фонд дитячих будинків.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Іспанська мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Домашній клуб.
8.05 Іспанська мова. 2 рік.
8.35 Дитяча година (з уроком англійської мови).
9.35 Катанга — північна екзотика.
9.55 Хочеться бути красивою.
10.30 Теле-прес.
11.25 Освідчення в коханні.
11.40 Камера досліджує минуле.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Про бізнес і про себе.
15.10 «Прекрасна мить». Різдвяна музика з Кельнського собору.
15.40 «Вразуми меня, и буду жить». Документальний фільм.
16.15 Ключ до світового ринку.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір: «Далекий Схід».
17.45 Дозвілля. Увага, знімаю.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*
19.30 Київська панорама.*
19.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

П'ЯТНИЦЯ

13 БЕРЕЗНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Документальний телефільм «Тандир, арча, вогонь». («Узбектелефільм»).
9.15 Світлиця. Телевізійний клуб жінок.
10.45 Програма мультфільмів «Серйозні жарти».
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. Києво-Могилянська академія, її заснування та значення.
12.05 УТН.
12.20 А. Дворжак. Дев'ята симфонія «З Нового Світу».
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Веселка.
16.35 «Походження Землі». Передача Студії християнських програм.
17.05 Театр і час. Фестиваль молодих драматургів України.
18.35 Співаночки. Концерт групи сучасної української пісні «Елема».
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Дзвони Чорнобиля. Чисті продукти харчування.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Акценти.
21.15 Ай Пі Київ інформує.
21.20 Екран пригодницького фільму. Художній фільм «Випадок в аеропорту». 2 серія.
22.35 УТН.
22.55 Художній фільм «Випадок в аеропорту». 3 серія.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Фільм — дітям. «Восьминоги з другого поверху». 1 серія.
8.35 ...До шістнадцяти і старші.
9.15 «Неоковирна робота». Документальний телефільм.
9.45 Театральні зустрічі.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
12.20 Спорт для всіх.
12.50 Виступ ансамблю «Хіва накшларі».
13.15 Блокнот.
13.20 Бридж.
13.45 Бізнес-клас.
14.00 Новини.
[illegible]4.25 Музей на Делегатській. «Сільська стежка».
14.55 «Понад сорок градусів у затінку». Художній телефільм.
16.00 Образ. Передача для старшокласників.
17.00 Новини.
17.25 Грає В. Валіуллін (гармонь).
17.40 Людина і закон.
18.20 Прем'єра художнього телефільму «Моя сім'я та інші тварини». 9 серія.
18.50 «ВіД» представляє: «Поле чудес».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «ВіД» представляє: «Ток-шоу», «Музобоз».
22.20 Хокей. Чемпіонат СНД. ЦСКА — «Спартак». 3 період.
23.00 Новини.
23.25 «ВіД» представляє: «Спорт», «Шоу-біржа», «Хіт-конвейєр».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.20 Англійська мова. 1 рік.
8.50 Дозвілля. Увага, знімаю.
9.05 Англійська мова. 2 рік.
9.35 Без ретуші.
10.40 П'яте колесо.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Про бізнес і про себе.
15.10 Для вас співає Михайло Новохижин. Романси.
15.35 Документальний екран.
16.15 Простір +.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір: «Європа — Азія».
17.45 Версія.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*
19.30 Київська панорама.*
19.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.*

СУБОТА

14 БЕРЕЗНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Науково-популярний фільм «Таємниця Байкальського хребта». («Київнаукфільм»).
9.20 Ф. Легар. «Граф Люксембург». Вистава Державного музичного театру Республіки Марій Ел.
12.00 УТН.
12.15 Доброго вам здоров'я. Ентеросорбенти. Передача 2.
12.45 Концерт Бургундського фольклорного ансамблю м. Шароле.
13.30 Художній фільм «Капітан «Пілігрима».
15.00 Кубок України з футболу. «Дніпро» — «Буковина».
16.55 Прем'єра телефільму «Збирач слави козацької». («Укртелефільм»).
17.45 Сонячні кларнети. Виступають колективи художньої самодіяльності Дніпропетровської області.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 «Плеяда». Художньо-публіцистична програма.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Ай Пі Київ інформує.
21.05 Від міста до міста. Конкурсно-розважальна програма.
22.55 УТН.
23.15 Художній фільм «Смерть пелікана» (Німеччина).

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.35 Мультфільм.
7.45 Відеоканал «Співдружність».
9.00 Ранкова музична програма.
9.30 Центр.
10.10 С. Рахманінов. «Весна». Кантата для баритона, хору і оркестру.
10.30 Прем'єра науково-популярного фільму «Астраханські сказання».
11.10 ЕХ. Екологічна хроніка.
11.25 Книжковий двір.
11.55 Допоможи собі сам.
12.15 Прем'єра телефільму.
13.00 КТВ-1 і канал «Франс Інтернасіональ» представляє телегру.
14.00 Новини.
14.25 «Задзеркалля». «Принцеса-Пава». Художній фільм. Вперше.
16.05 Любов з першого погляду.
16.45 Н. Паганіні. «Венеціанський карнавал».
16.55 Червоний квадрат.
17.35 У світі тварин.
18.20 Мультфільм «Бджола Майя».
18.45 «Вісім дівчат — один я». Авторська програма Е. Рязанова.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Друга дружина».
21.50 Синхронне плавання. Міжнародні змагання на приз журналу «Советская женщина».
22.15 Під знаком зодіаку. Риби. У перерві — 23.00 Новини.
0.10 «Напад із темряви». Художній телефільм із серії «Деррік».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Наш сад.
7.50 Мультфільм.
8.00 Баскетбольний огляд НБА.
8.30 «Дім, який збудував...».
9.00 Пілігрим.
10.00 Відеоканал «Плюс, одинадцять».
11.15 Як жити будемо!
12.00 Паралелі.
12.30 Лірика на тлі італійського будиночку.
13.00 Вісті.
13.20 Дім на Чистих Прудах. В гостях у школи-студії В. Кобріна. Прем'єра короткометражного фільму «Тут».
15.10 Розважальні ігри.
15.35 «Бурда моден» пропонує...
16.05 Познер і Донахью.
17.00 Антракт.
17.15 Мультфільм «Пригоди Боско».
17.45 Міжнародний турнір з художньої гімнастики. Кубок Дерюгіної.*
19.45 Київська панорама.*
20.05 Телефільм «Наталя Ужвій».*
20.30 Кримінальний канал.
21.25 Маски-шоу.
22.00 Вісті.
22.20 Реклама.
22.25 «Прости». Художній фільм.

НЕДІЛЯ

15 БЕРЕЗНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Кінопрограма студії «Укртелефільм». Телефільми «Портрет», «Іван Драч. Кредо».
11.00 Українські народні пісні виконує Валентина Антонюк.
11.30 Художня панорама. Виставка творів Альбрехта Дюрера.
12.00 УТН.
12.15 Документальний фільм «Особиста справа Анни Ахматової».
13.20 Цей чарівний світ балету.
14.10 Дитяча хорова студія.
14.45 Село і люди.
15.30 Клас-юніор-бізнес. Телегра.
16.30 Маю честь.
17.30 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Зичимо щастя. Музична програма за листами глядачів.
20.35 Сторінками дитячої Біблії.
21.00 Ай Пі Київ інформує.
21.05 Художній фільм «Спокуса Дон Жуана».
22.30 ТИЖДЕНЬ. Інформаційно-публіцистична програма.
23.00 Телеспортарена.
23.45 Концерт естрадно-симфонічного оркестру Держтелерадіомовної компанії України.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Тираж «Спортлото».
7.50 З ранку раненько.
8.30 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».
8.50 Можливо все.
9.20 Ранкова зірка.
10.10 «Франція. Простий секрет бізнесу». Частина 1.
10.35 Лімпопо.
11.05 Під знаком «Пі».
11.35 Телешоу «50×50».
12.55 Прем'єра художнього телефільму із серії «Багаті теж плачуть».
14.00 Новини.
14.20 Міжнародний канал «Останкіно» представляє: 40 хвилин з паном Ландсбергісом».
15.05 Клуб мандрівників.
16.05 Цирк, цирк, цирк.
16.15 Любов з першого погляду.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Телелоція.
18.10 «ТБ-Нева» представляє: «Хто з нами!».
18.30 Прем'єра мультфільму «Злочин Лорда Артура Севіла».
18.40 Прем'єра художнього телефільму «Гріх лицедійства».
21.00 Підсумки.
21.45 Театр моди В. Зайцева.
22.45 Мультфільми для дорослих.
23.00 Новини.
23.25 Парадиз-коктейль.
0.25 «Джазмен». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Свято.
7.50 Хочете, вірте...
8.20 «Посланець неба». Документальний фільм.
9.05 Педагогіка для всіх.
9.35 Візаві.
10.15 «Суперкнига». Мультфільм. 4 серія.
10.40 Ати-бати...
11.10 Програма 03.
11.40 Художня гімнастика. Міжнародний турнір «Кубок Дерюгіної».
13.00 Вісті.
13.20 Концерт до 85-річчя Р. Гербека, соліста Маріїнського театру.
14.00 «Це прекрасне життя». Художній фільм. США.
16.10 Міжнародний турнір з художньої гімнастики. Кубок Дерюгіної.*
18.30 Телебіржа інформує.*
18.50 Міжнародний турнір з фулл-контакт карате.*
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Маги». Фільм 2.
20.00 Джаз у старих ритмах.
20.35 Обличчям до Росії.
20.55 Презентація «Независимой газеты». (22.00 Вісті, 22.20 Спортивна карусель).

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПОНЕДІЛОК ● 9

10.00 Концерт
10.30 «Неймовірне парі, або Справжня подія, що благополучно завершилася сто років тому». Художній телефільм.
17.00 Інститут людини.
17.40 Документальний фільм.
18.15—22.35 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
18.15 Мультфільм «Корабель-привид».
19.10 Художній фільм «Роззява» (Франція).
20.45 Музична програма «Манхеттен трансфер».
22.05 Відеомузика.
22.35 Аншлаг, аншлаг. М. Євдокимов.

ВІВТОРОК ● 10

10.00 Грає оркестр російських інструментів
10.35 «Талант». Художній телефільм. 1 серія.
17.00 Прем'єра документального телефільму «Ото диво».
17.10 Як досягти успіху.
17.25—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
17.25 Мультфільм «Маленька Лулу та її команда».
18.55 Художній фільм «Молодий Шерлок Холмс» (США).
20.45 Відеомузика.
21.00 «Талант». Художній телефільм. 1 серія.
22.10 Режисерські програми В. Єжова. Художник А. Пластов.

СЕРЕДА ● 11

10.00 «У краю цілющих вод».
10.25 «Талант». Художній телефільм. 2 серія.
17.00 Телефільм «Джерело краси».
17.10 По той бік рампи.
17.25—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
17.25 Мультфільм «Пригоди маленької Лулу».
18.55 Художній фільм «Тернер і Хуч» (США). Поліцейський і його собака ідуть слідами вбивці.
20.30 Відеомузика.
21.00 «Талант». Художній телефільм. 2 серія.
22.10 Прем'єра документального телефільму «Звіриний стиль».
22.20 «Джаз в кармані». Фільм-концерт.

ЧЕТВЕР ● 12

10.00 Хочете, вірте...
10.30 Мультфільм.
10.40 «Талант». Художній телефільм. 3 серія.
17.00 «Нема чужої землі». Художній телефільм. 1 серія.
18.15—21.20 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
18.15 Мультфільм «Капітан Майбутнє».
19.45 Художній фільм «Чому я?» (США).
21.10 Відеомузика.
21.20 «Талант». Художній телефільм. 3 серія.
22.30 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».

П'ЯТНИЦЯ ● 13

10.00 Концерт ансамблю танцю Таджикистану «Лола».
10.30 «Талант». Художній телефільм. 4 серія.
17.00 Ключ до світового ринку.
17.30—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
17.30 Мультфільм «Бій під водою».
18.45 Художній фільм «Сільверадо» (США).
20.50 Відеомузика.
21.00 «Талант». Художній телефільм. 4 серія.
22.10 Кінопортрети. «Андрій Тарковський». Передача 1.

СУБОТА ● 14

8.00 Доброго ранку, Росіє.
8.50 Хочете, вірте...
9.20 Французька мова. 1 рік.
9.50 Рух єднання і ми.
10.20 Великобританія сьогодні.
10.55 Німецька мова. 1 рік.
11.25 «Ми — ваші діти». Художній телефільм. 1 серія.
12.30 Дозвілля. Домашній клуб.
12.45 Дитяча година
13.45 Синхронне плавання.
14.30 Наша антологія. О. Пушкін. «Пікова дама».
16.40 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
16.40 Мультфільм «Вік динозаврів».
17.50 Музична програма «У ритмах реггі».
18.50 Художній фільм «Серенада Сонячної Долини» (США).
20.05 Документальний фільм «Підприємці».
20.55 Художній фільм «Троє чоловіків і маленька леді» (США). Комедія про трьох друзів, які займаються вихованням маленької дівчинки.
22.40 Співає Джо Дассен.
23.45 Відеомузика.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44
Бухгалтерія — 441-88-71

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газет.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж у березні 363.464.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311041.

1 2 3 4 5 6 7 8 9